Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT
פרייז 15 גראָשען
היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 226 | Łódź, Środa, 3 Października 1934 r. | צוועלפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך, כ"ד תשרי תרצ"ה | № 226
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

שרעקליכע באַן-קאַטאַסטראָפע הינטער קראָקאָ

אייז שנעל-צוג אַרויף אויף אַ צווייטען

13 טויטע, 17 שווער-פאַרוואונדעטע. פיל לייכט-פאַרוואונדעטע

קראָקאָ, 2. (טעלעפאָניש) היינט 8 אַ זייגער פריה איז אויף דער סטאַציע קזשעשאָוויץ צווישען טשעביניאַ און קראָקאָ פאָרגעקומען אַ שרעקליכע באַהן-קאַטאַסטראָפע, 10 פּאַסאַזשירען זענען דערהרגעט געוואָרען, 20 שווער-פאַרוואונדעט און 10 לייכטער פאַרוואונדעט.

אויף דער סטאַציע קזשעשאָוויץ איז געשטאַנען דער שנעל-צוג נומער 7 וועלכער איז געקומען פון גדיניע. אויף דעם דאָזיגען צוג איז מיט דער גאַנצער האַסט אַרייַנגעפאָהרען דער וויענער שנעל-צוג, וועלכער איז געגאַנגען פון דער טשעכישער גרענעץ קיין קראָקאָ און לעמבערג, עטליכע וואַגאָנעס פון שטעהענדען צוג זענען גלייך צושמעטערט געוואָרען. פון אונטער די חורבות האָבען זיך דערהערט שרעקליכע געשרייען און הילפס-רופען, פון כזשאַנאָוו און קראָקאָ זענען אָנגעקומען רעטונגס-צוגען, ביז איצט זענען אַרויסגענומען געוואָרען 10 טויטע און 30 פאַרוואונדעטע, פון זיי 20 שווער. די פאַרוואונדעטע זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין קראָקאָווער שפּיטאָל.

קראָקאָ, 2. (ספּ. טעל.) דאָ איז אָנגעקומען אַן אויספאָרשונגס-קאָמיסיע פון וואַרשאַ בראש פון קאָמוניקאַציע-מיניסטער בוטקעוויטש. די קאָמיסיע דאַרף אויספאָרשען די סיבות פון דער קאַטאַסטראָפע. די אָפיציעלע ליסטע מיט די נעמען פון די קראַנקע און פאַרוואונדעטע וועט פאַרעפענטליכט ווערען מאָרגען.

כזשאַנאָוו, 2. (ספּ. טעל.) 3 פאַרוואונדעטע, וועלכע זענען געבראַכט געוואָרען פון כזשאַנאָווער שפּיטאָל זענען געשטאָרבען פון די וואונדען.

אַרעסטירט דעם באַראָן נעלקען

וועלכער זאָל האָבען בעשווינדעלט דעם גראַף פּאָטאָצקי אויף 10 מיליאָן זל.

וואַרשאַ. 12 (טעלעפאָניש)
דער וואַרשאַווער „פּאַוויאַק" ווערט רייכער מיט נאָך אַן אַריסטאָקראַט. דאָס מאָל איז עס דער באַראָן סטאַניסלאַוו נעלקען, וועלכער איז נעכטען, אויפ'ן בעפעהל פון פּראָקוראָר, אַרעסטירט געוואָרען אין האָטעל „פּאָלאָניאַ".

דער דאָזיגער באַראָן איז לעצטענס געווען שטאַרק בעקאַנט אין דער וואַרשאַווער לעבּ-וועלט. מען האָט איהם געזעהען אין די ערשטקלאַסיגע נאַכט-לאָקאַלען, ווי ער פלעגט זיך פשוט וואַרפען מיט'ן געלד. ער האָט זיך אָנגעגעבען אַלס זוהן פון געוו. וואַרשאַווער אָבער-פּאָליציימייסטער. ער האָט געפיהרט ברייטע געשעפטען. צווישען אַנדערן האָט ער זיך פאַרנומען מיט הורט-פאַרקויף פון קוילען.

דער אַרעסט בעפעהל איז אַרויסגעגעבען געוואָרען נאָכדעם ווי מ'האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער באַראָן נעלקען האָט בעשווינדעלט אויף 10 מיליאָן זל. געלד דעם ערשטפאַרשטאָרבענעם גראַף יאַקוב פּאָטאָצקי, וועלכער האָט, ווי בעוואוסט, אָפּגעשריבען זיין פאַרמעגען פון 60 מיליאָן אויף געזעלשאַפטליכע צוועקען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערען אויך געזוכט די 3 ברידער ראָזענבערג, וועלכע זענען געווען דעם גראַפ'ס בעפולמעכטיגטע און זאָלען זיין געווען שותפים צום באַראָנס שווינדעלרייען.

רוזוועלט'ס גרויסע רעדע

וועגען קריזיס און וועלט-ווירטשאַפט

וואַשינגטאָן, 2. (ספּ. טעל.) נעכטען אין אָווענט האָט פרעזידענט רוזוועלט געהאַלטען אַ גרויסע פּאָליטישע רעדע, וועלכע איז טראַנסמיטירט געוואָרען דורך אַלע אַמעריקאַנישע ראַדיאָ-סטאַנציעס.

אין אָנהויב האָט פרעזידענט רוזוועלט פעסטגעשטעלט, אַז נאָך יאָהרען פון אומזיכערקייט און כאַאָס האָט זיך איינגעגעבען איינצופיהרען אָרדנונג אין ווירטשאַפטליכען לעבען, אַ דאַנק די פאַראָרדנונגען פון נ. ר. א. זענען גערעטעט געוואָרען די בענק, באַהנען, פאַרזיכערונגס-געזעלשאַפטען. די אינדוסטריע האָט בעקומען הלוואות. ביינציג פּראָצענט פון די פאַבריקען און האַנדעלס-אונטערנעהמונגען פון די פאַראייניגטע שטאַטען אַרבייטען איצט אין די ראַמען פון נ. ר. א. בעזונדערס האָט רוזוועלט אונטערגעשטראָכען די גרויסע בעדייטונג פון פאָלגענדע פאַראָרדנונגען: פאַרבאָט צו בעשעפטיגען מינדער-יעהריגע, קירצונג פון דער אַרבייטס-צייט און דאָס איינשטעלען אַ מינימום-לוין. דאָס האָט געגעבען אַרבייט 4 מיליאָן אַרבייטסלאָזע.

אַ בעזונדערען טייל פון זיין רעדע האָט רוזוועלט געווידמעט דער אַרבייטסלאָזיגקייט, אַנווייזענדיג, אַז ער איז ענטשלאָסען געגען דעם, אַז עס זאָל עקזיסטירען אַ שטענדיגע אַרמעע אַרבייטסלאָזע. די נאַציאָנאַלע ווירטשאַפט דאַרף נישט האָבען קיין אַרבייטסלאָזיגקייט און זי דאַרף דעריבער וואָס גיכער בעזייטיגט ווערען.

ענטפערענדיג אויף די פאַרוואורפען, אַז זיין רעגירונג וויל איינפיהרען מלוכה-קאַפּיטאַליזם, האָט רוזוועלט בעזאָגט, אַז ענגלאַנד איז אין איהרע ווירטשאַפטליכע פאַראָרדנונגען אַ סך ראַדיקאַלער ווי אַמעריקע. ווייטער האָט רוזוועלט געזאָגט, אַז אין חודש אָקטאָבער וועט ער רופען אַ קאָנפערענץ מיט די פאַרטרעטער פון אַרבייט און קאַפּיטאַל כדי צו דערפיהרען צו אַן אויסגליך צווישען די אַרבייטער און אַרבייטסגעבער.

זיין רעדע האָט רוזוועלט פאַרענדיגט מיט פאָלגענדע ווערטער:

„מיר בעמיהען זיך ווייניג צום האַרצען פון די פאַרוואורפען, אַז אונזערע פאַראָרדנונגען זענען נישט קאָנסטיטוציאָנעל. פּונקט ווי פרעזידענט ליבּקאָלן, גלויב איך, אַז די אויפגאַבע פון דער רעגירונג איז צו טון פאַר דער געזעלשאַפט דאָס, וואָס זי דאַרף, אָבער וואָס זי אַליין קען נישט טון".

אין זיין רעדע האָט רוזוועלט זיך אויך אָפּגעשטעלט אויף די לעצטע ריזיגע שטרייקען אין אַמעריקע. ער האָט פאַראורטיילט די האַלטונג פון די אַרבייטסגעבער און אַרבייטער, וועלכע האָבען נישט געוואָלט מיטאַרבייטען מיט די אומפּאַרטייאישע און פרידליכע אָרגאַניזאַציעס.

ער האָט אויך דערקלערט, אַז די רעגירונג האָט נישט בדעה איינצופיהרען קיין מלוכה-קאַפּיטאַליזם.

ענדעקישע אונרוהען אין טשענסטאָכאָוו

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש) די פּוילישע טעלעגראַפען-אַגענטור טיילט מיט: אויפ'ן 30. סעפּטעמבער איז מיט דער דערלויבעניש פון דער מאַכט געקומען אין טשענסטאָכאָוו אַ צוזאַמענפאָהר פון פאַרבאַנד פון די האַלערטשיקעס. איינ'ם טאָג פון צוזאַמענפאָהר איז אויפ'ן קאַטעדראַל-פּלאַץ געקומען אַ גרופּע ענדעקישע יוגענד מיט אָפּצייכענונגען פון דעם פונאַנדערגעלאָזטען „אָבאָז", פּרובענדיג זיך אַריינצושפּאַרען אין די רייהען פון די האַלערטשיקעס. אַזוי ווי אין פּראָגראַם פון צוזאַמענפאָהר איז דער אָנטייל פון די יונגע ענדעקעס נישט געווען פאָרגעזעהען, האָט די פּאָליציי אויפגעפאָדערט די אָנגעקומענע זיך פונאַנדערצוגיין, וואָס די לעצטע האָבען באַלד אויסגעפיהרט.

נאָך אַ שעה שפּעטער האָט אַ גרופּע פון יונגע ענדעקעס נאָכאַמאָל געפּרובט פאָרמירען אַ דעמאָנסטראַציע, וועלכע איז אָבער אויף דער אויפפאָדערונג פון דער פּאָליציי פונאַנדערגעלאָזט געוואָרען.

נאָכ'ן גאָטס-דינסט, ווען די האַלערטשיקעס האָבען זיך געגרייט צו דער דעפילאַדע, האָבען די יונגע ענדעקעס ווידער געפּרובט זיך פאַראייניגען מיט'ן צוג פון די האַלערטשיקעס. אויף דער אויפפאָדערונג פון דער פּאָליציי זיך פונאַנדערצוגיין, האָט די יונגע ענדעקישע גרופּע גענומען בעוואַרפען די פּאָליציאַנטען מיט צוגעגרייטע שטיינער און אויך מיט אייזערנע קוילען, וועלכע זענען געוואָרפען געוואָרען פון די רימענס. גלייכצייטיג זענען פון די רייהען פון די יונגע ענדעקעס אָפּגעגעבען געוואָרען עטליכע שאָסען צו דער פּאָליציי.

אין רעזולטאַט פון די געשעהענישען, וועלכע זענען דורך דער פּאָליציי באַלד ליקווידירט געוואָרען, אָן דער הילף פון געוועהר, זענען צעשלאָגען געוואָרען מיט שטיינער עטליכע פּאָליציאַנטען. איינער פון זיי האָט אַן ערנסטע וואונד אין קאָפּ. אויפ'ן אָרט איז פאַרהאַלטען געוואָרען איין יונגער ענדעק מיט געווער אין האַנט אין מאָמענט, ווען ער האָט געוואָלט שיסען צום פּאָליציי-פּשאָדאָווניק.

חוץ דעם זענען פאַרהאַלטען געוואָרען ביז אַ צוויי צעהנדליג פּערזאָן פאַר אַטאַקירען די פּאָליציי מיט שטיינער און קוילען. די פולע אָרדנונג איז תיכף צוריקגעשטעלט געוואָרען. די געשעהענישען גופא, וועלכע האָבען נישט געדויערט קיין גאַנצע 10 מינוט, האָבען נישט געהאַט קיין שום איינפלוס אויפ'ן ווייטערדיגען רוהיגען פאַרלויף פון האַלערטשיקעס-יום-טוב.

פאַר אַ שלום אין ציוניזם

ציון. עקזעקוטיווע רופט אַ קאָנפערענץ פון אַלע ריכטונגען מיט רעוויזיאָניסטען

לאָנדאָן, 2 (יט"א טעלעגראַפיש).
די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האָט בעשלאָסען צו רופען אין אָקטאָבער קיין לאָנדאָן אַ קאָנפערענץ פון אַלע ציוניסטישע ריכטונגען. איינשליסליך די רעוויזיאָניסטען, וואו ס'וועט בעטראַכט ווערען די אינערליכע רייבונגען אין די ציוניסטישע רייהען און צו דערפיהרען צו אַ שלום.

סעסיע פון וועלט-פאַרבאַנד „פּועלי-ציון" אין וואַרשאַ

דעלעגאַטען פון 12 לענדער

וואַרשאַ, 2 (יט"א טעלעפאָניש)
זייט 3 טעג קומט דאָ פאָר די סעסיע פון צענטער. ראָט פון וועלט-פאַרבאַנד „פּועלי ציון" מיט „התאחדות".

צום צוזאַמענפאָהר זענען געקומען דעלעגאַטען פון 12 לענדער. געעפענט האָט ד"ר טאַרטאַקאָווער (לאָדז). רעפעראַטען האָבען געהאַלטען ד"ר טאַרטאַקאָווער. רייס א. אנד. אַ 3-שעה'דיגען רעפעראַט האָט געהאַלטען בן-גריון.

העכער 40 פּראָצ. יודען אין ירושלימער שטאָט-ראָט

שטאָט-ראָט-וואַהלען אין תל-אביב 1935

ירושלים, 2 (יט"א טעלעגראַפיש)
דער זעקסטער מיטגליד פון ירושלים'ער שטאָט-ראָט איז אברהם אלמאלאה. פון די קריסטליכע מוזולמענער זענען געוועהלט געוואָרען בלויז אַראַבער. די רעגירונג וועט נאָמינירען איין מיטגליד. צוזאַמען וועלען אין ירושלים'ער שטאָט-ראָט זיין 14 מיטגלידער.

* * *

טבריה, 2 (יט"א טעלעגראַפיש)
די וואַהלען צום שטאָט-ראָט וועלען פאָרקומען די טעג. דאַגעגען אין תל-אביב וועלען די וואַהלען ערשט פאָרקומען אין יאָהר 1935.

מ'קען איינשלעפערן אַ גאַנצע אַרמעי

ניו-יאָרק, 2 (ספּ. טעל.)
פאַר דער אויספאָרשונגס-קאָמיסיע פון אַמעריקאַנער סענאַט האָט געגעבען דערקלערונגען אַן אייגענטימער פון אַ געהיימניספולער כעמישער לאַבאָראַטאָריע אין שטאַט ניו-דזשערסי.

ער האָט דערקלערט, אַז ער שטייט אין בעציהונגען מיט דער אַמעריקאַנער רעגירונג, וועמען ער האָט אָנגעבאָטען זיין דערפינדונג פון אַ גאַז, וואָס שלעפערט איין. דעם דאָזיגען גאַז זעהט מען נישט, ער האָט אויך נישט קיין שום ריח. ווער ס'אָטעמט איהם איין, פאַלט אַריין אין אַ שלאָף פון 2 ביז 3 שעה. ווען מען כאַפּט זיך אויף, פיהלט מען נישט קיין שום שמערצען. מיט דעם דאָזיגען גאַז קען מען איינשלעפערן אַ גאַנצע אַרמעי.

יודישער זשורנאַל אין א"י

ירושלים, 12 (ספּ. טעל.)
אין דער אָפיציעלער פּאַלעסטינער רעגירונגס-צייטונג האָט זיך בעוויזען אַ ידיעה וועגען דערלויבען דעם בעקאַנטען פּועלי-ציוניסטישען טעאָרעטיקער ד"ר נחום יעקב ראַפּאַלקעס אַ צווייוואָכענדיגען זשורנאַל אין יודיש א.נ. „נייע וועלט".

פאַר דער בודזשעט-סעסיע פון סיים

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש)
היינט מיטאָג איז געקומען אין סיים דער פּרעמיער פּראָפ. ד"ר קאָזלאָווסקי אין בעגלייטונג פון פינאַנץ מיניסטער ד"ר זאַוואַדזקי, און האָבען געהאַלטען אַ לענגערע קאָנפערענץ מיט'ן סיים-מאַרשאַלעק.

דערנאָך האָט פּראָפ. קאָזלאָווסקי קאָנפערירט אין סענאַט מיט'ן מאַרשאַלעק ראַטשקיעוויטש. מיר דערוויסען זיך, אַז די צוויי קאָנפערענצען זענען געווען געווידמעט די בודזשעט פראַגען, און ספּעציעל דעם פּראָגראַם פון די געוועהנליכע סעסיעס פון סיים און סענאַט, אויף וועלכעס עס וועלען בעטראַכט ווערען דער בודזשעט אויף די יאָהרען 1935 און 1936.

דימיסיע פון רומענישען קאַבינעט

שוין געשאַפען אַ נייע רעגירונג

בוקאַרעשט, 2 (ספּ. טעל.) אָפיציעל ווערט בעשטעטיגט די ידיעה וועגען דער דימיסיע פון קאַבינעט. טאַטאַרעסקו האָט איבערגענומען די מיסיע צו שאַפען דעם נייעם קאַבינעט. דער נייער קאַבינעט איז דערזעלבער, וואָס דער פריהערדיגער מיט דעם אונטערשיד, וואָס דער אויסערן-מיניסטער טיטולעסקו האָט פאַרלאָזען די רעגירונג. די טעקע פון אויסערן-מיניסטער טיטולעסקו האָט איבערגענומען דער פּרעמיער טאַטאַרעסקו.

מאַדריד, 2 (ספּ. טעל.) די שפּאַנישע רעגירונג מיט פּרעמיער סאַמפּער בראש איז אַראָפּ אין דימיסיע.

אנטיסעמיטישער וועלט־צוזאַמענפאָהר
אין משל־ח היטלער'ס שלוחים!
די האַקענקרייץ־דעלעגאַטען פאַרלאָזען דעם קאָנגרעס אבל וחפי ראש

בריסעל, 2 (יט"א טעלעגראַפיש)
דאָ איז געעפענט געוואָרען אַן'אַנטיסעמי־טישער וועלט־צוזאַמענפאָהר.
אין דעם פּרעסע־קאָמוניקאַט ווערט מיטגע־טיילט, אַז די קאָנגרעס־לייטונג האָט אויפגעפאָדערט די אַנוועזענדע נאַצי־פאָרשטעהער פון דייטשלאַנד, זיי זאָלען תיכף ומיד פאַרלאָזען דעם קאָנגרעס, ווייל די לייטונג וויל נישט, מ'זאָל מיינען אַז דער קאָנגרעס איז אַ נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישע פאַר־אַנשטאַלטונג מיט היטלעריסטישע טענדענצען.
די היטלעריסטישע דעלעגאַטען האָבען אַלס פּראָטעסט גלייך פאַרלאָזען דעם קאָנגרעס און צו־ריקגעפאָהרען קיין דייטשלאַנד.

באָמבע אין לאָקאַל פון רוסישע עמיגראַנטען

פּאַריז, 2 (ספּ. טעל.) אין לאָקאַל פון פעראיין פון די רוסישע עמיגראַנטען האָט אויפ־געריסען אַ באָמבע. קיין גרויסע שאָדענס זענען נישט געווען. אויפ'ן אָרט האָט מען געפונען אַ צעטעלע מיט פאָלגענדער אויפשריפט „דאָס איז אַ וואָרנונג".

„אגודה" בעטייליגט זיך נישט אין לעגיסלאַטיווען־ראַט
אפּיציעלע שטעלונג וועט די טעג פאַרעפענטליכט ווערען

לאָנדאָן, 2 (יט"א טעלעגראַפיש)
דער פיהרער פון דער „אגודה" אין ענג־לאַנד, גודמאַן, האָט ערקלעהרט דעם יט"א־פאָר־שטעהער, אַז די בעהויפּטונג, אַז די „אגודה" האָט בדעה זיך צו בעטייליגען אין די וואַהלען צום לעגיסלאַטיווען ראַט, שטימט נישט מיטן אמת — די „אגודה", האָט גודמאַן ערקלעהרט, וועט געהען צוזאַמען מיט אַלע יודישע אָרגאַניזאַציעס. אַן'אָפי־ציעלע מיטטיילונג וועגען דעם ענין, וועט די טעג פאַרעפענטליכט ווערען. די אָפיציעלע שטעלונג פון דער „אגודה" וועט זיין עטליכע טעג בעהאַנ־דעלט דורך דער עקזעקוטיווע פון דער „אגודה".

פּאָליטישע פּראָצעסען

(2) דאָס קרייז־געריכט האָט נעכטען פאַר־משפּט די בעשולדיגטע אין קאָמוניסטישער טעטיג־קייט: יוזעף ווילטשינסקי — אויף 3 יאָהר, יצחק ליפּשיץ — אויף 2 יאָהר און מרים מאַיעראָוויטש — אויף אַ יאָהר טורמע.

* *

(Z) עס זענען אויך פערמשפּט געוואָרען: סטאַניסלאַוו קלאָס — אויף 3 יאָהר און סטעפאַן קאָלאַטשעווסקי — אויף 6 יאָהר טורמע.

הלאַנג־קינאָ
„MIRAŻ"
אויף 11 ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנט.) 16
אונטער אַ נייער דירעקציע פון די קינאָ־טעאַטערס Metro i Adria
היינט און פאָלג. טעג!
רעפּרעזענטאַנץ־פילם פון דער נייעסטער פּראָדוקציע 1934/35 א. ג.
פרויען אין זייער לעבען
אין די הויפּט ראָלען:
MARIE BELL i RYCHARD WILLM
בעמ.: דער פילם איז בעשאָנקען גע־וואָרען מיט אַ גאָלדענעם מעדאַל.
אויסער'ן פּראָגראַם:
וואָכען־נייעס פון PAT און „FOX"
פּאַספּאַרטו'ס זענען אונגילטיג.

לאָדזער נייעס

לאָדז בעגריסט דעם אויסערן־מיניסטער בעק
אויף דער סטאַציע קאַליושקי

אויף דער צוריקרייזע פון גענף, איז דער אויסערן־מיניסטער בעק בעגריסט געוואָרען אין קאַליושקי פון לאָדזער וואָיעוואָדע האַוקע־נאָוואַק און פאָרטרעטער פון אַ גאַנצע רייהע ווירטשאַפט־ליכע, מיליטערישע און שול־אָרגאַניזאַציעס.
נאָך די בעגריסונגען איז דעם מיניסטער בעק איבערגעגעבען געוואָרען בוקעטען בלומען און ביי די קלאַנגען פון אָרקעסטער, איז דער צוג אָפּגעפאָהרען קיין וואַרשע.

זאַדעוואַסער־ און פרוכטען־געוועלבער
וועלען זיך מוזען שליסען 9 אָוונט

פון מאָנטאָג אָן האָט זיך גענענדיגט דער טערמין פון פאַרלענגערטען האַנדעל פאַר די זאַדע־וואַסער־ און פרוכטען־געוועלבער.
פון איצט אָן וועלען די געוועלבער מעגען אָפען זיין נישט ווי ביז איצט 11 אָוונט, נאָר ביז 9 אַ זייגער אָוונט.

פאַרקלענערט די שטראָפען
פאַר פאַרלעגענע שטייערען

ווי מ'טיילט מיט, האָט דאָס פינאַנץ־מיניסטעריום אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, לויט וועלכער ס'וועלען פאַרקלענערט די פּראָצענטע און שטראָפען פאַר פאַרלעגענע שטייערען, שטעמפּעל־אָפּצאָהל. לויט דער פעראָרדנונג, זאָל פון 1־טען אָקטאָבער אָן גענומען ווערען נאָר 9 פּראָצענט אַ יאָהר, רע־כענענדיג פון צאָהלונגס־טערמין.

וועמען האָט מען רעדוצירט אין דער אובעזפּיעטשאַלניע

ווי מיר דערוויסען זיך זענען ביי דער איצטי־גער רעדוקציע אין דער אובעזפּיעטשאַלניע געקינ־דיגט געוואָרען כמעט אַלע יודישע בעאַמטע וועלכע זענען נאָך ביז איצט דאָרט פאַרבליבען, פון 60 דאָקטוירים, וועלכע מ'האָט געקינדיגט, זענען 50 יודען און דאָס אַזעלכע, וועלכע האָבען נישט קיין אַנדער פּראַקטיק אויסער אין דער „אובעזפּיע־טשאַלניע".

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
נעהמט אָן אין הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע
נעהמט אָן פון 8—12 בייטאָג און פון 4—9 אָוונט.

היינט און פאָלג. טעג!
פּרעזענטירען מיר דעם שלאַגער־פילם, וואָס האָט איבערראַשט די גאַנצע וועלט א.ג.
„טאַרזשאַנס ליבע"
דראַמע פול מיט פאַנטאַזיען און פּרימי־טיווע ליבע. ●● אין די הויפּטראָלען:
JOHNY WEISSMULLER
N. Hamilton i M. O'Sullivan
אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג־צוגאַבע פון P. A. T. ווי אויך אַקטואַליטעטען פון FOX
פּרייזען פון די פּלעצער אויפן 1־טען סעאַנס און אויף די פריהמאָרגען־פאָרשטעלונגען פון 54 גראָשען.
אנהייב היינט און מאָרגען 12.30 בייטאָג.

קלאַנג־קינאָ
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

פאַר גאָלד,
ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד־קוויטעם
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8—11 פריה און פון 1³⁰—2³⁰ מיטאָג און פון 7—9 אָוונט.
זונטאָג פון 10—1 בייטאָג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אונבעמיטעלטע לעמשניצע־פּרייזן! פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.

בעקאַנטמאַכונג.

די פערוואַלטונג פון „ליגת הצדק" מאַכט בע־קאַנט די מיטגלידער, אַז זונטאַג, דעם 7 אָקטאָבער ד. י. 5 נאָכמ. צום 1־טען טערמין און דעמזעלבען טאָג 6 אָוונט צום 2־טען טערמין, קומט פאָר אין פעראיינס־לאָקאַל (ציגעל־גאַס 17)
די יעהרליכע
אַלגעמיינע פערזאַמלונג
בעמ.: די מיטגלידער, וואָס ווילען האָבען רעכט זיך צו בעטייליגען אין דער פערזאַמלונג, דאַרפען רעגולירען זייער מיטגלידס־בייטראַג ביז'ן 5־טען ד. ח. אין דער פעראיינס־קאַנצעלאַריע.
די פערוואַלטונג פון
„ליגת הצדק".

7 קל. שולע
פון י. עדעלשטיין
9 סאַלנאַ 9
אין דער שולע ווערען אָנגענומען שילער אין אַלע קלאַסען, ווי אויך קינדער פון 5 יאָהר אין אָנפאַנגס־קלאַס (גן ילדים). אַ חוץ די אַלגעמיינע למודים, ווערט געלערנט: עברי, חומש רשי, נ"ך, משניות, גמרא און העברעאיש דורך גוטע פעדאַגאָגען. די ערציהונג איז אַ שטרענג רעליגיעזע. הנחה־פּרייזען.
לייטער פון דער שולע י. עדעלשטיין.

מאָנטאָג (שמיני־עצרת) דעם 1/X איז נאָך לאַנגע און שווערע ליידען געשטאָרבען און דעמזעלבען טאָג צו קבורה־געקומען אונזער הייס געליבטע טאָכטער און שוועסטער
נ״ע רחל בת ר' אברהם זיידלער מנחם נ"י
אין בליהענדען עלטער פון 29 יאָהר
וועגען וואָס טיילען מיט אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע
די טיפגעטרויערנדע פאַמיליע.

Dr
Wajnberg
ספּעצ. פון לונגע, האַרץ און סקלעראָ־ קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אָוו.

אויערען, נאָז און האַלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוזאַ־ קאָפּעראַציע א. ז. וו.) ווי אויך אַמבולאַ־טאָרישע פון 11—2 און פון 5—8 אָוונט.

מודעה. ברוך־קראַנקע! קריפּעל!
ליידענדע אויף פערשידענע ביין־פערקריי־מונגען פון גוף (הויקערס)!
אין לאָדז וויילט צום ערשטען מאָל דער אמת'ער וועלט־בעריהמטער ספּעציאַליסט
Ortoped DYR. Natan Rapaport
פון ווין מיט 30־יעהריגער פּראַקטיק און נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אָוונט
אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23
(פריהער ווסכאָדניאָ 23) טעל. 231-89
ברוך־ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אָהן בלוטיגע אָפּעראַציעס ראַטעוועט אייער געזונד כל־זמן ס'איז נאָך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען־קאָפּ, די קישקעס ווערען פאַרדרעהט און מ'קען בראַנדיג ווערען.
א הילף און א רפואה! דורך מיין מעטאָדע ערפינדענע ספּעציעל הייל־באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלעסיגטע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע ביי אָנפאַנגס־ברוכען. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל־אַפּאַראַטען נאָך דעם סיסטעם פון פּראָפעסאָר ד"ר האָפּאַ. ד"ר העססינג און קאַללאַט. געגען אַלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פיס ווי אויך שמערצענדע פּלאַטפיס פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט־פיס (סאַלאָן־אַרבייט).
פאַר דאַמען נאָך אָפּעראַציעס קינסטליכע ברוסטען.
ביים אָראָפּלאָזען זיך פון מאָגען, קישקעס און געבירט־מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל־באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד.
געדענקט די אַדרעס:
אָרטאָפּעדישע אנשטאַלט 23 פּילסודסקיעגאָ 23.

שייטלען
מיט פּאַריזער שרינדען
ווי אויך פּערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאַסיג און רעיעל אויסגעאַרבייט צו ביליגע פּרייזען
ביי קערש, סקוואַראַ 15

7.50 זל. טעגליך
אָטוואָצק
קלימאַטישע וואַלד־סטאַציע
7.50 זל. טעגליך
Sanatorjum
D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען־אָפּטיילונג: ס'ווערען געהיילט לונגען־קראַנקע לויט די נייעסטע מעטאָדען.
כירורגישע אָבטיילונג: עס ווערען געמאַכט: אָרמע, איבער־ברעכונג פון פערוואַקסונגען, דורכשניידען פונ'ם נערוו א. ז. וו.
ספּעציעלער פּאַוויליאָן: ריטשאַלט־פּרייזען צוגעפּאַסט צו דער איצ־טיגער קריזיס־צייט נעמען אַרום: פולע אויסהאַלטונג, מעדיצין. אויפזיכט, רענטגען, אַנאַליזען א. אַ.
כשר'ע קיך! געשמאַקע כשר'ע קיך. כשר'ע קיך!
פאַר רעקאָנוואַלעסצענטען זאָרגפעליגע אויפזיכט.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
פּיעטרקאָווער 62
נעמט אָן פון 9,30 ביז 10.30 מאָרגענס און פון 4—6 נאָכמ.
ספּעצ. האַלז־, נאָז־, אויערען־קראַנקהייטען

לאדז, 3 אקטאבער 1934

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז, 3 אקטאבער 1934

דער ליבער געשאנק פון זשענעווע
ווי האלט עס מיט די מינדערהייטס-טראקטאטן ?

אין דער מינדערהייטן-דעבאטע, וועלכע איז פארגעקומען אין זשענעווע בעת דער איצטיגער סעסיע אין צוזאמענהאנג מיט דער פוילישער ערקלערונג וועגן די מיעוטים-טראקטאטן, האבן קודם כל פארלוירען די מינדערהייטן אין פוילען. נישט קוקענדיג אויף אלע שיינע דעקלאראציעס בלייבט אין פוילען דאס פראבלעם פון די מינדער-הייטן, וואס האט לחלוטין נישט פערלוירען אין שארפקייט אין משך פון מאי-רעושים. דער אנגריף אויף די נאציאנאלע מינדערהייטן, בעזונ-דערס אויף דער יידישער, ווערט געפיהרט אויף אלע פראנטען פון פוילישען לעבען מיט א פער-ביסענקייט, וואס הערט נישט אויף, און דער איינפלוס-קרייז פון פוילישען אנטיסעמיטיזם ווערט אלץ גרעסער. דער שוץ פון די רעכט, וואס איז פאראויסגעזעהען אין דער קאנסטיטוציע, האט זיך וואס אנ'אמת, ארויסגעוויזען פאר נישט ענטשיידענד אין ווירקליכען לעבען, דאס איז פארט א מין שוץ געגען גרוויסע בעגרענצונגען און דיסקרימינאציעס. נאכדעם ווי דער מינדערהייטן-שוץ אין אינטער-נאציאנאלער מאס ווערט אפגעשטעלט, געפינט זיך אין סכנה אויך די דאזיגע פאפירענע שוץ. נאכ'ן דורכבריך, וואס איז געמאכט געווארען אין זשענעווע, ווערט אויך לייכטער דער דורכבריך אין ווארשא.

פארלוירען האבן אויך די מינדערהייטען אין די אנדערע לענדער פון אייראפא. עס איז בכלל אונטערגעבראכען געווארען די פעסטקייט פון סיסטעם וועגען מיעוטים-שוץ. די גרויסע מלוכות, וועלכע האבן נישט געוואלט מסכים זיין אויף דער גענעראליזאציע פון די מינדערהייטס-אפמאכען, האבן בעצאהלט פוילען פאר ארויסצי-הען דעם פארשלאג אויפ'ן חשבון פון די מינדער-הייטען: מען האט פוילען צוגעזאגט צו רעווידירען דעם גאנצען סיסטעם אין הסכם מיט דער פראצע-דור און מיט די גוטע מאנירען פון דער דיפלא-מאטיע. עדען, דער פארשטייער פון גרויסבריטא-ניען, האט ערקלערט: דער איינגעפיהרטער סיס-טעם (פון מיעוטים-שוץ) האט לחלוטין נישט געדארפט דויערען אייביג. אין נאמען פון איטאל-יען האט אלאיזי ערקלערט: די דאזיגע טראקטא-טען זעהען פאראויס א רעוויזיע, צו וועלכער עס וועט געפונען זיין די הסכמה פון דער מעהרהייט מיטגלידער פון ליגע-ראט און אויך די כללים פון דער פראצעדור קאנען געענדערט ווערן. דער פראנצויז מאסילי האט ערקלערט: די בעשטימונגען וועגען די מינדערהייטען האבן נישט געזאלט דויערען אייביג. די אויפגאבע פון פעלקערבונד-ראט איז אויסצופארשען אין יעדען איינציגען פאל נעהמענדיג אין אכט די בעזונדערע אומשטאנדען, צי עס איז צייט צו ענדערן די בעשטימטע כללים און צו פארבייטען די פראצעדור פון דער אינטער-נאציאנאלער קאנטראלע.

עס דאכט זיך, אז אין אלע דריי ערקלע-רונגען איז בעלעגען איין לייטענדער געדאנק: די צייט פון ליקווידירען די מיעוטים-טראקטאטען איז שוין געקומען. די דעבאטע האט זיך אנגעהויבען פון פאראלגעמיינערן די טראקטאטען. וואס דאס איז פאר די מוציטים גינסטיג, און בעטון איז דאס געווארען מיט'ן ציל צו פערענדיגען מיט דעם פאטאלען פאר די מינדערהייטען אנואג מכות ליקווידאציע פון מינדערהייטען-שוץ איינגאנצען.

פארלוירען האט אויך די ליגע גופא. דער שוץ פון די מינדערהייטען, וועלכער איז אין דער פראקטיק כמעט אינערגעץ נישט אנגעווענדט גע-ווארען, איז דאך געווען איינער פון די ווייניגע געביטען, וואס האבן כאטש טעארעטיש אונטער-געהאלטען די רעשטלעך פון מאראלישען פרעס-טיזש פון דער ליגע. דורך דער ליקווידאציע פון מינדערהייטען-שוץ ווערט דער אנגעוויזענער יסוד נאך מעהר פערשמעלערט. אויך די מעטאדע, וועל-כע עס האט דעמאנסטרירט מיניסטער בעק, אז כדי אנצונעהמען א קלארע שטעלונג און צו צווינגען פיהרען א דיסקוסיע וועגען עצם פון דער פראגע דארף מען אין דער ליגע אנווענדען נאר דעם ארגומענט פון געשעהענע פאקטען — אויך דאס האט געמוזט פערקלענערן דעם געוויכט פון פעלקערבונד.

מען קאן צווייפלען, צי האט אין זשענעווע געוואונען דער מלוכה-פרעסטיזש פון פוילען. דאס, וואס דער פוילישער פרעסטיזש האט געוואונען פון דער דראסטישער דעמאנסטראציע, אז די פוילישע אויסערליכע פאליטיק איז זעלבסטשטענ-[illegible]

אלגעמיינער דעבאטע אויפ'ן פלענום פון דער ליגע, ווען א רייהע רעדנער האבען דערמאנט פוילען די קליינע צוגעבונדענקייט און שוואכע דאנקבאר-קייט פאר'ן ווערסאלער טראקטאט.

עס האט אבער זיכער געוואונען פון דער דעבאטע די אינטערנאציאנאלע רעאקציע, וועלכע זעהט אין דער אפשוואכונג פון מיעוטים-סיסטעם א וויכטיגען שריט צוריק, וועלכע זעהט בפירוש, אז עס קעהרען זיך אום די צייטען, ווען כח איז ברוטאל געגאנגען פאראויס פאר'ן רעכט. צומייס-טענס האט געוואונען אונזער ענדעציע. אין פראק-טישען לעבען טריומפירט סיי ווי איהר פראגראם, הגם אהן איהר אנטייל, בעזונדערס אין דער יודישער פראגע. דערפאר אויפ'ן פאפיר האט פוילען נישט געקאנט אננעהמען דעם ענדעקישען פראגראם, ווייל מען איז געווען קרעמפירט דורכ'ן מיעוטים-טראקטאט. איצט ווערט בעזייטיגט די דאזיגע איינציגע מניעה. צי האט די ענדעציע זיך אמאל געקאנט ריכטען, אז די רעגירונג, וועל-כע זי האסט אזוי, וועט איהר אונטערטראגען אזא ליבע מתנה ? (מק)

ראסיסטען פערמאגט אויך יאפאן
די יאפאנער זענען עס די אויסדערוועהלטע הערשער פון דער וועלט

קלאד איזאבער, דער פראנצויזישער זשור-נאליסט, וועלכער האט נישט לאנג צוריק בעזוכט יאפאן, דערציילט אין „ענטראנסיזשאן“ זעהר אינ-טערעסאנטע זאכען וועגען „יאפאנישען היטלע-ריזם“.

דער יאפאנישער היטלעריזם עקזיסטירט. עס איז נישטא אויף דער וועלט קיין לייכטערע זאך, ווי פרעדיגען שנאה צו אנדערע מענשען. די היט-לעריסטישע טעאריעס זענען מיט ענטציקונג אויפ-גענומען געווארען אין איינינע יאפאנישע קרייזען, ווי מען בעציהט זיך צום היטלעריזם, ווי צו אנ'-עוואנגעליע. דער אונטערשיד בעשטייט בלויז אין דעם, וואס אנשטאט די ווערטער „אריער“ און „יוד“, זאגט מען דא „ווייסער מענש“ און „שווארצער מענש“. (די יאפאנער געהערען צו דער גע-לער „אויסגעוועהלטער“ ראסע“.

די יאפאנישע ראסיסטען, וועלכע בילדען אין דער צאהל פון 70.000 מאן די ארגאניזאציע „שין ניפאן קאקומין דאמאי“, וואס דאס בעדייט „נייע נאציאנאליסטישע ליגע פון יאפאן“ שטעלט ארויס די פאלגענדע פאדערונגען:

ערשטענס, דארף זיך יאפאן בעוואפענען אין א שנעלען טעמפא, נעהמענדיג אין אכט די איצטיגע לאגע און די נויטווענדיגקייט צו זיין גרייט אין יעדען מאמענט.

צווייטענס, דארף אפגעשאפט ווערן דער פארלאמענטאריזם: עס מוז צושטערט ווערן די פרייהייט פון דער פרעסע און פון ווארט און עס מוז איינגעשטעלט ווערן א דיקטאטור בראש מיטן מיקאדא (קייזער). עס מוז דורכגעפיהרט ווע-רען די סאציאליזאציע פון פריוואטע פערמעגענס, וועלכע מוזן איבערגעגעבן ווערן א קאלעק-טיוו אונטער דער פערוואלטונג פון מיקאדא. עס ווערען צוריק אויפגעשטעלט די אלטע טראדיציעס פון יאפאנישען געזעלשאפטליכען און פאמיליען-לעבען. עס ווערט אפגעשאפט די אבסורדאלע גלייכהייט צווישען מאן און פרוי, די עלטערן בע-קומען אמאליגע רעכט איבער די קינדער, עלטערע איבער יונגערע. יאפאן מוז זיך בעפרייען פון די אפגעלעבטע דאקטרינעס פון ליבעראליזם און אינ-דיווידואליזם. דריטענס, אויפן געביט פון דער אינערליכער פאליטיק דארפען אלע קאלאניעס און געביטען, וואס געפינען זיך אונטערן יאפאנישען מאנדאט, בעפרייט ווערען, זיי מוזען אריינגעהן אין דער פעדעראציע פון די אזיאטישע לענדער. די דאזיגע פעדעראציע דארף ארומנעהמען אלע פעלקער פון אזיען אהן אויסנאהם און אינאיינעם מיט אזא פעדעראציע פון אייראפאיישע מלוכות וועט זי קאנען פערבייטען דעם פעלקער-בונד, וועלכער האט שוין פון לאנג פערלוירען זיין עק-זיסטענץ-בערעכטיגונג.

פונקט אזוי ווי דייטשע היטלעראוועצעס ער-קלערען אויך די יאפאנישע, אז מעהר פון אלץ אין דער וועלט האבען זיי ליב שלום. אבער דערגרייכען דעם שלום דורך גלייכגעוויכט פון די כוחות איז אונמעגליך. יעדעס לאנד נויטיגט זיך אין א ווילענס-מאן, פונקט אזוי נויטיגט זיך אויך די מענשהייט אין א שטארקער ראסע, וואס זאל געוועלטיגען איבער אלע אנדערע און זאל זיכערן די מענשען רוה א דאנק די איינגעשאפטען פון דער ראסע, וועלכע אנדערע פעלקער פערמאגען נישט. בכלל שטייט די ראסע פון די יאפאנער העכער פאר דער ווייסער ראסע.

אמת, אייראפע האט אויך פעלקער, וואס שטייען נאהענט צו דער טוראנער-ראסע, (פון וועלכע די יאפאנער שטאמען): דאס זענען די פינען און אונגארען. און זוכענדיג א העכערע ראסע, דארף גארנישט אייראפע זיך ווענדען צו די לענדער פון דער אויפגייענדיגער זון. אבער די יאפאנישע ראסיסטען האלטען, אז די אייראפעאישע טוראנער זענען נישט ווערט איבערצונעהמען די הויכע מיסיע פון איינפיהרען שלום אויף דער וועלט; די דאזיגע פעלקער זענען בלויז פון טורא-נער אפשטאמונג. דאס לאנגע פערברענגען אין אייראפע האט זיי קאליע געמאכט.

די גרויסע היסטארישע מיסיע פאלט אויס אויף די טוראנישע פעלקער, וואס האבען נישט פערלאזט אזיען. דערפאר זענען ביי זיי געבליבען ריין אלע איינגענשאפטען פון זייער ראסע און דערביי האבען זיי זיך צוגעפאסט צו די מאטעריעלע ערָאבערונגען פון דער אייראפעאישער קולטור. די דאזיגע פעלקער האבען נישט קיין שום פעראינטע-רעסירטקייט, און דאס איז די גאראנטיע דערפון, אז זיי וועלען ווי געהעריג און מיט כבוד שפילען זייער ראל אלס די דיקטאטארען פון דער וועלט.

עס פערשטייט זיך, אז דאס ריינסטע פון אלע טוראנישע פעלקער זענען לויט דער מיינונג פון די יאפאנישע היטלעראוועצעס די יאפאנער. אין דאזיגען גלויבען ליגט דער יסוד פון דער געוואלדיגער ענערגיע, מיט וועלכער יאפאן בא-וואפענט זיך אויף דער יבשה, אויפ'ן ים און אין דער לופט.

די ענטוויקלונג פון „שלעכט צו ערגער“
דער ווינטער, וואס גייט אויף דייטשלאנד

דייטשלאנד גרייט זיך צום ווינטער. „עס וועט זיין — האט אין זיין לעצטער זונטאג-דרשה דערקלערט געבעלס — א גרויסער און שטרענגער ווינטער, קיינער וועט אבער נישט פריהרען און נישט הונגערן“. נאכדעם ווי די נאציס האבען יאהרענלאנג צוגעזאגט בערג חזיר-שמאלץ און טייכען סמעטענע, מוזען זיי ערב דעם דריטען ווינטער פון זייער הערשאפט טרייסטען דערמיט, וואס אין לאנד זענען נאך נישט אויסגעגאנגען די קוילען און די ווייצען-קארנער. צוזאמען מיט דער גייסטי-גער ארעמקייט איז געקומען דער מאטעריעלער דלות, היינט איז עס שוין קיין ספק נישט, אז דייטשלאנדס עקאנאמישע לאגע ענטוויקעלט זיך, ווי דער ענגלענדער זאגט „פון שלעכט צו ערגער“.

דער פועל-יוצא דערפון, אז די שטימונג אין לאנד ווערט אלץ כמארנער און הערבסטלי-כער. א וואך מאסען-פאראדען אין שטרייכערס רעזידענץ נירענבערג האט די דאזיגע מיאוסע שטימונג נישט פערבעסערט. היטלער און זיינע יועצים האבען נישט פערמאגט אויפצוווארעמען דעם עולם, און דאס איינציגע, וואס די וועלט האט אפגעלערנט פון דעם אויגערופענעם „פאר-טיי-טאג“ איז דער מוסר, אז דייטשלאנד קען שוין איצט יעדען טאג מאבילעזירען מיט גרויס געשווינדקייט א מיליאן און מעהר מענשען. דער „פארטיי-קאנגרעס“ האט אייגענטליך געדארפט אפגעהאלטען ווערען ערשט אין א יאהר ארום, היות אבער אין לוח פון נאצי-דייטשלאנד איז פאראן אזא דאטע ווי דער 30-טער יוני, דער טאג, וואס אין איהם האבען היטלער און גערינג אויס-געקוילעט ווי מען ווייסט איצט שוין גאנץ גענוי, ביי 300 נפשות, און אזוי ווי דעם 19-טען אויגוסט האבען אנטקעגען היטלער'ן געשטימט — אויך דאס ווייסט מען שוין איצט גענוי — א סך מעהר ווי פינף מיליאנען, האט זיך די נאצי-חברה ארומגע-זעהן, אז מען מוז עפעס טון און „טון“ קענען זיי נאר איינס: ארגאניזירען דאס לאנד צו א מלחמה און בשעת מעשה נאכאמאל און נאכאמאל ארויס-דונערן אין די ריזיקסטע לויטשפרעכער זייער אלט-בעקאנטע ריזיקע שקרים.

אז דער יראת הכבוד, וואס מען האט גע-האט אין לאנד פאר היטלער'ן, האלט באמת אין פאלען איז צו זעהן אויך דערפון, ווי קרעפטיג עס איז די קירכליכע אפאזיציע, היינטיגע וואך איז זי צום ערשטען מאל ארויס אויפ'ן גאס: מיט פרומע לידער האבען זיך טויזענדער לוטעראנער דורכגעשפאצירט דורך מינכען און זענען דערגאנ-גען אזש צום „ברוינעם הויז“, דער הויפט-קווארטיר פון דער נאצי-פארטיי. צו עהנליכע סצענעס איז עס געקומען אויך אין... נירנבערג. די לוטע-ראנער פראטעסטירען געגען די רדיפות לגבי זייערע בישאפען אין ווירטעמבורג און אין בייערן. עס איז קיין וואונדער נישט, וואס די לוטעראנער זענען אזעלכע תקיפים ביי זיך גראד אין קאטוי-לישען בייערן, ווייל וועגען די קאטאליקען איז שוין אפגערעדט. אויף ווי ווייט עס איז פאראן אין היינטיגען דייטשלאנד א אנטי-היטלעריסטישע מאסען-אפאזיציע, איז זי די העלפט פראטעסטאנטיש, די העלפט קאטוילישע, און עס איז שווער צו זא-גען, וואסערער חלק איז גרעסער. ביי אזא לאגע קען יעדער טאג ברענגען נייעס, סיידען די קאפי-טאליסטישע וועלט וועט א כאפ געבען היטלער'ן גלייכצייטיג אונטער ביידע ארעמס.

פראפ. קוזא און זיין זוהן
וועגען דעם „דייטשען וואונדער“

בוקארעשט (יט"א) אין זיין בלאט „אפא-ראראא נאציאנאלא“ פערעפענטליכט פראפ. קוזא זיינע איינדרוקען פון דעם נירענבערגער נאצי-קאנגרעס, אין וועלכען ער האט זיך בעטייליגט צו-זאמען מיט זיין זוהן. דער רומענישער אנטיסעמי-טען-פיהרער איז, פערשטעהט זיך, ענטציקט איבער דעם „דייטשען וואונדער“ און רעקאמענדירט רו-מעניען באצייכנט דעם דייטשען מוסטער און „זיך בעפרייען פון פאראזיטישען יודישען איינפלוס“.

אין דעם זעלבען נומער שרייבט אויך קוזא'ס זוהן וועגען דעם „גענייס“ פון דעם מאן, וואס האט פערטריבען די יודען פון פראנקענלאנד. דער יונגער קוזא קען זיך גארנישט אפלויבען פון יוליוס שטרייכער.

זעקס אונגארישע אנטיסעמיטען פערמשפט צו תפיסה

בודאפעשט (יט"א) פאר'ן בודאפעשטער שטראף-געריכט איז די טעג פארגעקומען דער פראצעס פון זעקס אנטיסעמיטישע העצער, וואס האבען אין אנ'אונגארישען בלעטעל געטריבען א ווילדע פאגראם-העצע געגען יודען. בעת דער געריכטס-פערהאנדלונג האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די [illegible] ווערקער. דאס געריכט האט די „זשורנאליסטען“ פערמשפט — צווי צו 6 וואכען און 4 צו 4 וואכען תפיסה, ווי בעקאנט איז דער פיהרער פון די אונגארישע נאציאנאל-סאציאליסטען („פייל-קרייצלער“), דעפוטאט זאלטאן מעסקא מיט איינעם זיין מיטהעלפער צו 14 [illegible]

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואָך 3 כד תשרי תרצ"ה

אקטאבער

זון-אויפגאַנג 5.39
זון-אונטערגאַנג 5.10

1.000.000 זלאָטעס

קאָנסטו נאָר געווינען, קויפענדיג אַ לאָס צו דער 1-טער קלאַס און דער גליקליכסטער קאָלעקטור

פון G. WOLMAN

נאַרוטאָוויטש 38, טעלעפאָן 181-38
און פּלאַץ-רעסטאַנטאַ 3/4 טעל. 219-59

60 דאקטוירים און 100 בעאמטע

געקינדיגט פון דער „אובעזפיעטשאלניע"

אין דער היגער „אובעזפיעטשאַלניע" זענען געקינדיגט געוואָרען אַנ'ערך הונדערט בעאַמטע פון דער צענטראַלע און פון די באַזונדערע פונקטען.

א חוץ דער רעדוקציע זענען אויך געקינ=דיגט געוואָרען 60 דאָקטוירים. די דאָקטוירים זענען געקינדיקט געוואָרען אויף 3 חדשים. אַזוי אַרום פערלירען זיי סוף יאָהר די אַרבייט אין דער אינסטיטוציע.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, איז אין דאָקטוי-רים-פעראיין פאַרגעקומען אונטער'ן פאָרזיץ פון ד"ר שווייג אַ פערזאַמלונג, אויף וועלכער ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע מיט אַ פּראָטעסט געגען דער פערגוואַלדיגונג פון קאָלעקטיווען אָפּמאַך פון דער אובעזפיעטשאַלניע מיט די דאָק-טוירים. און אָנצונעמען ענערגישע שריט געגען דעם בע'עולה'ן די דאָקטוירים, וואָס אַרבייטען שוין יאָהרען-לאַנג אין דער קראַנקען-קאַסע.

די אָנוועזענדע דאָקטוירים האָבען ערקלערט, אַז זיי וועלען סאָלידאַריש פערטיידיגען זייערע קאָלעגען, וואָס זענען אַרויסגעוואָרפען געוואָרען אויפ'ן ברוק.

צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ בע-שלוס, זיך צו ווענדען מיט אַנ'אינטערווענץ צו דער דאָקטוירים-קאַמער, ווי אויך צוריקצושיקען די קינדיגונגען און שיצען זייערע רעכט דורכ'ן געריכט.

קאנגרעס פון טעקסטיל-ארבייטער אין לאדז

בעשלאסען צו שאפען אנ'איינהייטליכען ארבייטער=פראָנט

פערגאַנגענעם זונטאָג איז אין לאָדז געעפענט געוואָרען דער 9-טער קאָנגרעס פון טעקסטיל=אַרבייטער. צום קאָנגרעס זענען געקומען 100 דעלעגאַטען פון אַלע אינדוסטריע=שטעט אין פּוילען.

דער קאָנגרעס איז געעפענט געוואָרען פון דעפּ. שטשערקאָווסקי. לויט דער רייהע האָבען גע-האַלטען רעפעראַטען: דעפּ. זשוליאַווסקי, דעפּ. ניעדזשאַלקאָווסקי און דעפּ. שטשערקאָווסקי. נאָך די רעפעראַטען האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיס=קוסיע. אין נאָמען פון „בונד" האָט בעגריסט דעם קאָנגרעס דער וואַרש. בונדיסטישער ראַטמאַן ה' אַלטער.

דעם צווייטען טאָג, האָבען רעפערירט סעק-רעטאַר וואַלטשאַק, גאַלינסקי און צערבע.

נאָך די רעפעראַטען זענען אָנגענומען גע-וואָרען אַ גאַנצע רייהע רעזאָלוציעס וועגען קאַמף מיט אַרבייטסלאָזיגקייט, וועגען די קאָלעקטיווע אָפּמאַכען, ווירטשאַפטליכע פּלענער א. ד. גל.

כדי די אָנגענומענע בעשלוסען צו רעאַליזי-זירען, ווערט ווייטער בעזאָגט אין דער רעזאָלוציע, איז נויטיג צו שאַפען איין שטאַרקען אַרבייטער-פראָנט.

נאָך די אָנגענומענע רעזאָלוציעס, איז גע-וועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג. אין דער הויפּט-פערוואַלטונג זענען פון לאָדז געוועהלט געוואָרען שמואל מילמאַן, דעפּ. שטשערקאָווסקי, רעד. צערבע, קוקולסקי, ציידעל און שילטשאַק.

אויסגעברענט דעם בעל-הבית די אויגען מיט זאלץ-זויער

עלעקטראטעכניק פון דער פירמע „ראוויצקי און ווינטער" פערמשפּט אויף 4 יאהר תפיסה

ווי מיר האָבען בשעתו געמאָלדען איז אויף דעם מיטאינהאַבער פון דער פירמע „ראַוויצקי און ווינטער" (קילינסקיעגאָ 41) אינזש. ראַוויצקי אויס געפיהרט געוואָרען אַנ'אָנפאַל, בעת וועלכען דער אָנפאַלער האָט ראַוויצקי'ן אויסגעברענט די אויגען מיט זאַלץ-זויערע.

דער בעסטיאַלישער אָנפאַל איז אויסגעפיהרט געוואָרען לויט פאָלגענדע פּרטים:

אינזש. ראַוויצקי פיהרט אַ גאַנצע רייהע בוי-אַרבייטען, ביי וועלכע ס'זענען בעשעפטיגט עטליכע צעהנדליג אַרבייטער. מיט אַ קורצער צייט צוריק, האָט די פירמע רעדוצירט דעם מאָנטער יוזעף לובאַס (פּשיעזד 70).

ווען ראַוויצקי איז אַרויסגעגאַנגען פון דער ביוראָ, האָט איהם אָפּגעשטעלט דער מאָנטער לו=באַס און גענומען מיט איהם רעדען וועגען צוריק-נעמען צו דער אַרבייט. בעקומענדיג אַנ'אָפּזאָג האָט דער מאָנטער אַרויסגעכאַפּט אַ פלעשעל מיט זאַלץ-זויערע און אָפּגעגאָסען ראַוויצקי'ן דאָס פּנים, פון וואָס ער איז באַלד געפאַלען אויף דר'ערד. דער מאָנטער איז אַרעסטירט געוואָרען, דער שטאַרק-אָפּגעבריהטער ראַוויצקי איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין ד"ר דאַנכיג'ס אויגען-קליניק.

מאָנטאַג איז אין קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס. אויף דער געריכט-פערהאַנדלונג לייקענט לובאַס, אַז ער האָט אין ראַוויצקי'ן געוואָלט נקמה נעמען, ער ערקלעהרט, אַז די זאַלץ-זויערע האָט ער ביי זיך געהאַט צופעליג, אין דעם קריטי-שען מאָמענט, איז איהם בעפאַלען אַ משוגעת, ניט אָפּגעבענדיג זיך קיין דין וחשבון וואָס ער טוט.

צוליב דעם, וואָס לובאַס איז זיך מודה צו דער בעשולדיגונג, ווערען די עדות בעפרייט פון עדות-זאָגען. עס ווערט דעריבער אויסגעהערט נאָר דער געליטענער.

אינזש. ראַוויצקי טראָגט אַ טונקעלע בריל אויף דעם אויסגעברענטען אויג. פון זיינע ערקלע-רונגען איז צו זעהען, אַז לובאַס האָט צוליב זיין קראַנקהייט אַליין געבעטען אַ קינדיגונג, און אַז ער זאָל זיך האָבען אויסגעדרוקט פאַר זיינע קאָלע-גען, אַז ער וועט זיך נאָך מיט ראַוויצקי'ן אָפּ-רעכענען.

נאָך דער רעדע פון פּראָקוראָר דרעשער, וועלכער האָט פאַר דעם אָנגעקלאָגטען געפאָדערט אַ האַרבע שטראָף, האָט דאָס געריכט אַרויסגע-געבן אַ פּסק-דין, לויט וועלכען לובאַס איז פער=משפּט געוואָרען אויף 4 יאָהר תפיסה.

דער בעשולדיגטער איז שוין אַמאָל געווען פערמשפּט אויף אַ יאָהר תפיסה פאַר אַ גנבה.

בערעלע דער לאדזער „אפּאָלאָ"

א האָניג=פויגעל, וואס שיינט אזוי, ווי די לבנה אין קוימען

(2) בערעלע בוימאַן איז נישט גלאַט אַנ'אַבּי-ווער!

בערעלע בוימאַן האָט, אַזוי צו זאָגען, אַ פער-גאַנגענהייט, אַ געגענוואַרט און אַ צוקונפט...

אין דער פערגאַנגענהייט האָט ער שוין, למשל, בעוויזען אָפּצוזיצען 8 חדשים אין טורמע פאַר'ן נאָכמאַכען וועקסלען...

ער האָט שוין אויך בעוויזען בדיל הדל צו שטעלען זיינע עלטערן, וועלכע האָבען געהאַט אַ בראָנפען-האַנדעל אויף ראַג פּילסודסקיעגאָ און כאָ-מאַרסקאַ. ער האָט ביי זיי פּראָסט פּשוט אויסגע-גנב'עט דאָס געלד, וואָס זיי האָבען געהאַט, און איז ענטלאָפען...

ביני לביני — אַזוי ווי ער איז אַ זעהר שיינער יונג, אַ „סטופּראָצענטאָוויעץ" און האָט אַ גרויסען כוח אין די רגלים — איז ער געוואָרען אַ פאַרטנער אין אַ היגען נאַכט-לאָקאַל, און די פּוסט-קעפּיגע לאָדזער באַלעבאַטישע ווייבלעך זענען „אויף איהם געלאָפען", ווי אויף עפּעס רעכטס.

— אַ קלייניגקייט, אַז יענער איז אַ גענעראַלנע שמענדריק און האָט אַ שפּאַלט-שרונט אויפ'ן קאָפּ און אַ שפּאַלט-קנייטש אויף די הויזען... מען קאָן דאָך משוגע ווערען פאַר מחיקות — קאָן מען דאָך!..

האָט דער יונג אַ לאַנגע צייט געאַרבייט מעשים אויף די היגע דאַנסינגס, געבראַכען הער-צער, געשמעטערט ווייבערישע נשמות, געשפּילט זיך מיט זיי, ווי מיט באַלעמלעך און ביי די נאַרישע אויבדיטשקעס געפלומט געלד — אַז אַ קוש איז געפלויגען!

ער האָט אַזוי לאַנג געהאַפּט מיט זיינע פיס, הער קראַסאָוויעץ בערעלע, ביז ער האָט זיך אויס-געהאַפּט אַ לאָדזער 40-יאָהריגע פאַבריקאַנטקע די פרוי ר. (זי איז אַ טאָכטער פון אַ לאָדזער גרויסען זאַקען-פאַבריקאַנט און האָט שוין אַליין אַנ'-18-יאָהריגע טאָכטער, וואָס איז ראוי להנשא...)

די פרוי ר. איז אַזוי געוואָרען אין דער ברען צום 28-יאָהריגען „בערעלע פאָקסטראָט" אַז זי האָט זיך געג'גט מיט איהר מאַן, געלאָזט ליגען איהר טאָכטער, צוגענומען 20 טויזענד זלאָטעס און איז מיט איהם אַוועק קיין פּוילען.

דאָרט האָט זיך דאָס פּאָרל „קאָכאַנקעס" אַריינ-געצויגען אין דעם שענסטע האָטעל און האָט זיך גע-נומען „שאַלען" אויף אַ גאַר גרויסען אופן. מ'האָט געהוליעט און געשאַליעט, געשאַליעט און געהוליעט, ביז, עס האָט אָנגעהויבען צו הימלען מיט'ן געלד.

האָט בערעלע דערזעהען, אַז עס האַלט שמאָל מיט דער „קאַפּיטאַליסטישער אָרדנונג" ביי זיין אַרבעים'דיגער קאָכאַנקע — האָט ער ביי איהר אַרויסגעגנבעט דעם לעצטען 500-טער און געמאַכט לך... לך לארצך ולמולדתך...

בעלם געוואָרען ווי פּאַרע אין הימעל און, ווי פּרעה אין ים-סוף...

דער מאַדאַם ר.'ס עגמת נפש נעבעך נאָך דער דאָזיגער מיאוס'ער מעשה איז נאַרנישט צום בע-שרייבען.

זי איז, לא עליכו, געבליבען אין אַזאַ ביטערער און פינסטערער לאַגע, מאַטש גיי און שפּרינג אין וואַסער אַריין, אָדער גיי וואַרף זיך אין די אָרעמס פון סעקרעטאַרטשיק'ן...

געטון האָט זי אָבער עפּעס אַנדערש, ווי דהיינו: זי האָט ביי איהרע פּוילנער בעקאַנטע געבאָרגט אַ פּאָר גילדען אויף אַ בילעט, און איז בחרפּתו ברבים אַראָפּגעקומען צוריק קיין לאָדז, ווי איינער זאָגט: אי חזיר געפרעסען אי פון שטאָט אַרויס-געטריבען...

אַזוי ווי די עלטערען איהרע האָבען זי נישט געוואָלט אַריינלאָזען איבער דער שוועל, איז זי אַוועק וואוינען צו איהרע זייטע קרובים, וועלכע האָ-בען זיך איבער איהר מרחם געווען, און זי האָט וועגען דער גאַנצער געשיכטע געמאָלדען אין דער פּאָליציי.

פּאָליציי האָט געטון איהרס — זי האָט פאַר-באַנדערגעשיקט שטעק-בריף נאָכ'ן ענטלאָפענעם קראַ-סאַוויעץ בערעלע, און די פרוי ר. האָט זיך אַוועקגע-זעצט וואַרטען — אפשר וועלען דאָך קומען בעסערע צייטען, אפשר וועט זיך דאָך מאַכען אַ נייע וועלט-איבערקעהרעניש, אַ שטיקעל רעוואָלוציע, און ס'-וועט זיך איהר אונטערדרייען אַ נייער „קראַסאָוו-טשיק'ל", אַ נייער „סלאַדקי, קאָכאַני לאַלוש"...

ויהי — און די פאַריגע וואָך האָט פּאַסירט אַזאַ מעשה:

די טאָכטער פון דער פרוי ר. איז בעגיימות געזעסען מיט איהרען אַ בעקאַנטען אין „גראַנד קאַפע" ביי אַ טעפּעל שוואַרצע קאַווע און ביי אַ גייסט רייכען געשפּרעך" וועגען דאָס-יענץ-בוידעם-ציבע לעס וכדומה, און פּלוצים האָט זי דערזעהען ביי אַ צווייט טישעל איהר „מאַמעס מאַן, וואָס איז נישט איהר טאַטוש" — זי האָט בעמליך דערזעהען בערעלע בוימאַנען זיצען ביי אַ צווייט טישעל, און דערער-האָבען איהר אָנגעהויבען צו טאַנצען פאַר די אויגען...

הכלל און הקיצור הדבר, זי האָט וועגען דעם מיטגעטיילט אין דער פּאָליציי, און אויף מאָרגען אינדערפריה האָט מען איהם אַרעסטירט אין זיין איי-גענער וואוינונג אויף קאַמיענאַ 14.

לכתחילה האָט בערעלע געוואָלט מאַכען פיס, אָבער אַז מ'האָט איהם בעוויזען, ווי רעוואָלווער-לופעס זעהען אויס, האָט ער זיינע „טאַנץ-פיס" אָפּגעשטעלט, און מ'האָט איהם אַריינגעזעצט דער-ווייל אין אַרעסט.

פּרטים פון דער אויספאָרשונג ווערען דערווייל געהאַלטען בסוד.

טעאַטער „פילהאַרמאָניע", נאַרוטאָוויטשאַ 20.

אַלע טרעפען מיר זיך היינט 9 אָוועגד ביי דער

יודישער באַנדע

וואו די פרייליכע "באַנדיטען" און „באַנדיסקעס":

חנה גראָסבערג, לילי ליליאַנאַ, מאַלווינאַ ראַפּעל, דוד לעדערמאַן, לעאָן ליבגאָלד, הערמאַן פענינגשטיין, זישע קאַץ, אייזיק ראָטמאַן

וועלען צום 16-טען מאָל ברענגען אַ וועלט אין זייער שלאַגער-פּראָגראַם

אויף טיש און אויף בענק

אַכטונג, מאָרגען דאָנערשטאָג, שפּילט די „יודישע באַנדע" אין פּאַביאַניץ

רעגיסטראַציע פון יאָהר-גאַנג 1916

היינט, מיטוואָך, דעם 3-טען אָקטאָבער דאַרפען זיך שטעלען די, וואָס וואוינען, אויפ'ן שטח פון 1-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף די אותיות:

K L Ł M

און פון 7-טען קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות:

G H Ch

(2) מאָרגען, דאָנערשטאָג, דעם 4 אָקטאָבער דאַרפען זיך שטעלען די, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען=נעמען

N O P R

און פון 7-טען קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות.

I J K

„זופּו" וועט אינטערווענירען

וועגען די מאַסען=רעדוקציעס אין דער סאָציאַלער פערזיכערונגס=אַנשטאַלט

(2) אין שייכות מיט דעם סכסוך אין דער סאָציאַלער פערזיכערונגס=אַנשטאַלט און די קלאַגען, אַז די דירעקציע האָט בדעה בעדייטענד צו רע-דוצירען די שכירות פון די אָנגעשטעלטע אין דער אַנשטאַלט — זאָל דער קרייז=ראַט פון „זופּו", נאָכ'ן בעקענען זיך מיט'ן גאַנצען ענין צוטרעטען צום נאָרמירען די לוין-און אַרבייטס-בעדינגונגען אין דער דאָזיגער אינסטיטוציע.

צוליב דעם וועט אויך גערופען ווערען אַנ'-אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די אָנגעשטעלטע אין דער סאָציאַלער פערזיכערונגס-אַנשטאַלט, אויף וועלכער עס וועלען אָנגענומען ווערען ענטשפּרע-כענדע בעשלוסען.

1000 ציוויל=פּראָצעסען

וועגען צוריקקעהרען ס'אָפּטערעט=געלד פאַר וואוינונגען

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, פליסען לעצטענס איין אין שטאָטישען און אין קרייז=געריכט מאַסען אָנקלאָגעס פון לאָקאַטאָרען וועגען דעם, אַז די הויזבעזיצער זאָל זיי צוריקצאָהלען דאָס „אָדסטעפּנע", וועלכע האָבען זיי בשעתו געגעבען פאַר דירות.

אַזעלכע אָנקלאַגעס זענען לעת עתה איינ-געפלאָסען ביז 1,000.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט=דיזשורען

(2) היינט בייננאַכט דיזשורירען: ק. לייננווע=בער (פרייהייטס-פּלאַץ 2), י. האַרטמאַן (מליגאַר-סקאַ 1), וו. דאַנילעצקי (פּיעטריקאָווער 127), פּערעלמאַן (ציגעל-גאַס 32), י. צימער (וואָלטשאַנ-סקאַ 37), ה. וואַיטשיצקי (נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 27.

קלאַנג-קינאָ=טעאַטער

Zachęta

זגערזשער 26

היינט און פאָלג. טעג!

גרויסער יו"ט = פּראָגראַם!

די וועלט געהער צו דיר

מיט'ן פענאָמענאַלען טענאָר

Józef Schmidt

אין דער הויפּט=ראָלע,
ווי אויך קלאַנג=צוגאָבע.

אָנהויב פון די סעאַנסען שבת און יום-טוב 12 אַ זייגער. געוועהנליכע טעג 4 נאָכמ.

מיר בעשולדיגען!

די שולדיגע אינ'ם אדורכפאַל פון די יודישע האַנדווערקער איז דער נייער האַנדווערקער=קאַמער

.5

פאַר דער האַנדווערקער־קאַמער שטעהען אויפ־גאַבען, וועלכע אינטערעסירען ממש בלוזיג די אינ־טערעסען פון די יודישע האַנדווערקער, ווי מיר האָ־בען וועהרען שוין די ביטעס וועגען אַרויסגעבען האַנד־ווערקער קאַרטען אויף אַ פּריווילעגירטען אופן, ווי ס'וועהט פאַר דאָס געזעץ, בעהאַנדעלט גאַנץ אַנדערש, ווי זיי זענען בעהאַנדעלט געוואָרען ביז איצט און דאָס וועט ברענגען גרויסען שאָדען די יודישע האַנדווערקער אינטערעסען, מיר זעהען נישט אין דער קאַמער די פערטרעטערשאַפט, וועלכע וועט זיך קענען מיט ערפאָלג אַקעגענשטעלען די גזרות וואָס קומען אָן, וועלכע וועלען קענען זיך געהעריג אָפּהיטען די יודישע האַנדווערקער פון אָנגריפען און דערי־בער וואַלט געווען כדאי, אַז נאָך אַלעם וואָס איז פאָר־געקומען זאָלען די יודישע האַנדווערקער דאָך זיך צונויפקומען און אָננעהמען איינהייטליכע בעשלוסען וועגען אַקטועלע פראַגען, וואָס מוזען פערטיידיגט ווערען אַזוי ווי די יודישע האַנדווערקער־מאַסען ווינשען זיך דאָס.

ס'איז אָבער נישט אַזוי, מיר ווייסען למשל, אַז שוין אויף דער ערשטער זיצונג פון דער נייער פערוואַלטונג פון דער האַנדווערקער־קאַמער זענען אַלע קאָמיסיעס שוין בעזעצט געוואָרען און דער יודי־שער פערטרעטער האָט דעם ענין איינזייטיג בעהאַנ־דעלט, ער האָט נישט צוגעלאָזען אין די קאָמיסיעס, קיין איין פערטרעטער, וועלכע געהערען נישט צו דער עקספּאָזיטור.

ה' פיאַלקא דאַרף געדענקען, אַז ער זיצט נישט אין דער האַנדווערקער־קאַמער אלס פערטרעטער פון דער עקספּאָזיטור, נאָר אלס פערטרעטער פון כלל יודישע האַנדווערקער. דאָ טאָר נישט געמאַכט ווע־רען קיין אונטערשייד פון אנשויאונג און פּאַרטייאיש־קייט, זאָלען זיך די פיהרער פון ביידע צדדים האָ־בען זייערע אַכטונגען, דער יודישער פשוטער האַנטפּאַשניק טאָר דערפון נישט ליידען.

וואָס דאַרף איצט געטאָן ווערען? מיר האַל־טען, אַז דווקא איצט אין די צייט, אַז די יודישע האַנדווערקער אין לאָדז זאָלען זיך פעראייניגען און דאָס הויקא איבער די קעפּ פון די איצטיגע פיהרער.

די כלומרשטע בעלי־שובות פון די האַנדווער־קער, די איבערליגענטען און די וואָס האַלטען זיך כאָר אינטעליגענטען און קומען נאָר טובות טון די יודישע האַנדווערקער מוזען אָפּטרעטען, די אַלע, וועלכע האָבען געוויקט זייערע הענד אין דעם ענין פון פיהרען אונטערהאַנדלונגען אַדורכפיהרען די וואָהלען צו דער קאַמער און אַריינגעפיהרט אַ „רעפּ־רעזענטאַנץ" מוזען אַוועקגעהען, זיי טאָרען נישט מעהר בלייבען אַלס אַפּיטראָפּסים פון די פערהאַרעוועטע יודישע האַנדווערקער, אויף וועלכע ס'רוקען זיך אָן שווערע צייטען, דעמאָלט ווען זיי וועלען אַוועקגעהען, וועלען די פשוטע האַנדווערקער זיך קענען צונויפקומען און מיט פעראייניגטע כוחות אָנהויבען אַ דעפענסיווע אַרבייט אין דער האַנד־ווערקער־קאַמער, די אַלע, וועלכע האָבען ביז איצט אינטריגירט איינער געגען דעם אַנדערען און אַזוי פערפּרושט אַנ'ערבסטע יודישע ענין קענען זיך מעהר נישט אַוועקזעצען ביי איין טיש, זיי זענען נישט נאָר קיין פּאַרטייאישע געגנער, נאָר פערזענליכע שונאים און קיין טאָג דערפון קען מעהר נישט אַרויסקו־מען, יעדער פון די דאָזיגע „פיהרער" האָט אויף זיך שוין געגנוג חטאים, אַז ער זאָל מוזען אָפּטרע־טען, מיר וועלען נאָך האָבען די געלעגענהייט זיך מיט די דאָזיגע חטאים זיך צו בעקענען, יעדענפאַלס טאָרען זיי זיך מעהר צום רודער נישט שטעלען, איבער די קעפּ פון די דאָזיגע ביז איצטיגע „גרויסע" מענשען, דאַרפען זיך די האַנדווערקער קאָנסאָלידירען און דאָס קודם־כל אויפ'ן געביט פון דער אַרבייט אין דער האַנדווערקער־קאַמער, ס'מוז געשאַפען ווערען אַ בייראַט פון די צעכען און פון מענשען, וועלכע האָבען אַב'אויפריכטיגען ווילען צו העלפען די האַנדווערקער, דער יודישער פאַרשטעהער אין דער פערוואַלטונג מוז געהען צו די זיצונגען מיט החלטות פון דעם דאָזיגען בייראַט. נאָר דער דאָזיגער געשאַפענער בייראַט זאָל קענען אינטערוועניר'ן אין אַלגעמיינע ענינים פון די יודישע האַנדווערקער ס'טאָר נאָר איצט ווידער נישט ווערען קיין געוויע פון צווייטע צדדים, פון וועלכע איינער דעם אַנדערען זאָל וועלען אויסכאַפּען די בכורה, מ'טאָר זיך נישט אָנ־הויבען צו ליציטירען, ווייל יעדע ליציטאַציע קען נאָר דאָ אויסקאַלען אין מינוס און נישט אין פלוס, צום שאַפען אַזאַ בייראַט העלפען מיר אַלע יודישע צעכען פון ביידע צדדים.

עס דערנעהנטערט זיך

דער טערמין פון דער ציהונג 1-טער קלאַס מלוכה-לאָטעריע!

קויף זאָפאָרט אַ לאָס אין דער גליקליכסטער קאָלעקטור

נ. יאַטקא

פּיעטריקאַווער 22

פּיעטריקאַווער 66

דער שפּיל-פּלאַן טיל פערגרעסערט! 58 % לאָסען געווינען! פּראָספּעקטען אומזיסט!

די לאָדזער טעקסטיל=אינדוסטריע

גרייט זיך צו די וואַהלען אין דער האַנדעלס=קאַמער

(אג) די לאָדזער=אינדוסטריע - פערבאַנדען גרייטען זיך אינטענסיוו צו די וואַהלען צו דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער. ווי בעוואוסט זענען די וואַהל-ליסטען שוין אַרויסגעלעגט געוואָרען און ביז צום 10 אָקטאָבער קען מען אין די בע־זונדערע קרייזען נאָכקאָנטראָלירען און דעם 17 אָקטאָבער לויט אַ דער טערמין פון אַריינטראָגען קאַנדידאַטען-ליסטעס אין דער הויפּט-וואַהל-קאָ־מיסיע.

אין שייכות דערמיט האָבען די בעזונדערע אינדוסטריע-פערבאַנדען אין לאָדז אָנגעהויבען צו פיהרען אונטערהאַנדלונגען פון אַ קאָנסאָלידאַציע־כאַראַקטער, מיט'ן ציל אַריינצוטראָגען אַ געמיינ־זאַמע ליסטע.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז וואָס שייך דער האַנדעלס-גרופּע, איז די פראַגע פון ראַטמענער פון טוטשער קאַטעגאָריע שוין ענדגילטיג ערלע־דיגט, דאַנקען פון דער צווייטער קאַטעגאָריע פיהרען זיך נאָך אונטערהאַנדלונגען. וואָס שייך ווידער דער אינדוסטריע-גרופּע, איז שוין פאָרגע־קומען אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ פון פאָרשטעהער פון אַלע לאָדזער טעקסטיל-פערבאַנדען, אויף וועל־כער עס זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען אַלגעמיינע פערשטענדיגונגס- פּריציפּען, דערביי האָבען די פאָרשטעהער פון פערבאַנד פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין דער פּוילישער מלוכה, דערקלע־רירט אין נאָמען פון זייערע מיטגלידער, וועלכע שטימען אין דער צווייטער גרופּע, אַז זיי וועלען שטימען פאַר די קאַנדידאַטען פון דער פערשטע־דיגונג, פון דער אַנדערער זייט האָבען די פאָר־שטעהער פון לאַנד פערבאַנד פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע ווי אויך פון פאַבריקאַנטען-פערבאַנד פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין לאָדז ערקלערט, אַז זייערע מיטגלידער וואָס דאַרפען שטימען אין דער ערשטער גרופּע; וועלען שטימען אויף די קאַנדידאַטען פון פערבאַנד פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין דער פּוילישער מלוכה.

פון דער ערשטער קאָאָפּעראַ־טיוו=שולע פּילסודסקיעגא 62

ווי ס'איז געווען פּראָאויסצוזעהן ענטוויקעלט זיך די נייע קאָאָפּעראַטיוו-שול אויף אַ זעהר מוס־טערהאַפטען אופן. דער לעהר-פּערסאָנאַל בעשטעהט פון די בעסטע פעדאַגאָגישע קרעפטען, ספּעציאַ־ליסטען מיט העכערער בילדונג. ס'איז אויך גע־גרינדעט אַ מאָדערנע פרעבעל-שולע אונטער דער לייטונג פון דיפּלאָמירטע קרעפטען ווי: (ריטמיק, פּלאַסטיק, פּערקוסיע, נעזאַנג, אַרבייטען, שמועסען).

אויספלוג קיין קאַטאָוויץ

דער לאָדזער „לאַפּפּ" צוזאַמען מיט'ן „אָר־בים" אָרגאַניזירט אויפ'ן 6-טען אָקטאָבער אַ 2 טאָגיגען אויספלוג קיין קאַטאָוויץ.

כדי צו געבען דעם ברייטען עולם די מעגליכקייט צו בעזוכען די אַנטי גאַז און לופט-אויסשטעלונג, אויסערדעם אויך די טעכנישע אונ־טערנעהמונגען, מוזעאומס א. א. נאָכטלעגערס און עסען וועט זיין צו צוגענגליכע פּרייזען.

דער אַרויספאָהר וועט זיין מיט'ן פּאַסאַזשי־רען צוג פון לאָדז דעם 6-טען אַרום 12 אָווענט, און דאָס צוריקקומען דעם 8 אַרום 12 אָווענט.

דער פּרייז פון די באַהן און אויסשטעלונג בילעטען בעטרעפט 12,30.

גענויע ידיעות קען מען בעקומען אין רייזע-ביוראָ „אָרבים".

פון דער „יודישער באַנדע"

אין טעאַטער „פילהאַרמאָניע" ווערט היינט געגעבען צום 16 טען מאָל דורך די „יודישע באַנדע" דאָס גלענצענדע שלאַגער - פּראָגראַם: „אויף טיש און אויף בענק" מיט'ן אָנטייל פון גאַנצען באַנדע-אַנסאַמבל.

מאָרגען, דאָנערשטאָג שפּילט די „באַנדע" ין פּאַביאַניץ.

ערשטע מאָדע=רעוויע

אין „פילהאַרמאָניע"

דעם קומענדיגען זונטאָג, דעם 7 אָקטאָבער, 12 מיטאָג קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל די ערשטע הערבסט-ווינטער מאָדע=רעוויע מיט דער בעטייליגונג פון די גרעסטע וואַרשאַווער פירמעס.

קאָנצערטען

אַדאַ סאַרי

נאָכ'ן גרינדליכען רעמאָנט אין פילהאַרמאָניע-זאַל האָט די לאָדזער קאָנצערט-דירעקציע שוין געעפענט דעם היי-יעהריגען קאָנצערט-סעזאָן און דער ערשטער אינגוראַציאָנס קאָנצערט קומט פאָר מאָרגען, דאָנערשטאָג אָווענד אין פילהאַרמאָניע מיט דער בעטייליגונג פון דער וועלט-בעריהמטער קאָלאָראַטור-זינגערין אַדאַ סאַרי.

דאַנ'ס כאָר

דער וועלט-בעריהמטער אין פוילען פוילישער אַנסאַמבל דאַנ'ס כאָר (כאָר דאַנאַ) קומט נאָך לאָדז און וועלען געבען איין איינציגען אויפטריט אין פילהאַרמאָניע-זאַל דעם קומענדיגען זונטאָג 6 אַוו.

אַ חוץ דאַנ'ס כאָר נעהמט אויך אָנטייל די בעריהמטע אַרטיסטען מיעטשיסלאַוו פאָג, מאירא נאַביס און אַדאַם וויטאָצקי.

ראַדיא=פּראָגראַם

מיטוואָך, דעם 3 אָקטאָבער 1934

6,45 פריהמאָרגען-אוידיציע. 6,48 פּליטען. 6,58 גימנאַסטיק. 7,08 פּליטען. 7,50 קאָנצערט-רעקלאַמע. 11,57 צייט-סיגנאַל. 12,03 ידיעות. 12,05 פּרעסע-איבערזיכט. 12,10 סאַלאָן-מוזיק. 1 ידיעות פון טאָג. 1,05 פּליטען. 3,30 עקספּאָרט-ידיעות. 3.35 בערזע. 3,45 טעאַטער-פּראָגראַמען 4 פּליטען. 4,45 אוידיציע פאַר עלטערע קינדער. 5 קאָנצערט. 5,25 אַ שמועס פאַר פרויען. 5,35 געזאַנג-רעציטאַל. 5,50 ספּאָרט-ראַטגעבער. 6 פּלי־טען. 6,10 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן. 6,15 קאַמעראַלער קאָנצערט. 6,45 רעפּעראַט. 7 מאַנ־דאָלין-קאָנצערט. 7,10 שמועס. 7,50 ספּאָרט-ידיעות. 8 מיצקיעוויטש-אָווענד. 8,45 אָווענד-ידיעות. 9 שאָפּען-קאָנצערט. 9,30 פּליטען. 9,40 געזאַנג רעציטאַל. 10 רעקלאַמע קאָנצערט. 10,15 טאַנץ-מוזיק. 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען. 11,05 טאַנץ מוזיק.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	—	—	—	94.25
3 פּראָצענטיגע בוראָוולאַנע			—	46.75
4 „ דאָלאַרובקא			—	53.25
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)				76.00
5 „ וואַרשאַווער פ.ב. 1934				62.38
5 „ לאָדזער				54.75
ענגלישער פונט	—	—	—	25.87
דאָלאַר אָפיצ. 5.24		נישט אָפיצ.	—	5.18
גאָלד-דאָלאַר	—	—	—	8.91
גאָלד-רובל	—	—	—	4.59
דייטשער מארק	—	—	—	1.96

ראַטעוועט אייער געזונט

קראַנקע אויף רופּטורעז (ברוך-קראַנקהייטעז)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך-קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

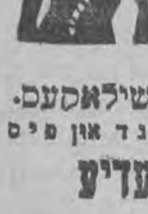

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען. אויף אויסגעקריממטע רוקען-ביין (הוי־קערס) אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָ־פּעדישע הייל-אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען, אויף זשילאַסעס-גומי=זאָקען לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס

ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל=אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשא 9 (אָלגינסקאַ

(פראָנט פאָרטער), טעל. 177=09 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס-באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איזאָונבעדינגט נויטיג. צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען אוז דאַנק=בריף.

(אין זגערזש אויף טלאָמאַצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

רעפּרעזענטאַנץ=טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" 27 ציגעל-נאָס 27 טעל. 112-25

דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

נאָך איינינגע נעצעהלטע פאָרשטעלונגען פון בעליבטען אַמעריקאַנער שוישפּילער און זינגער

מיכאַל מיכאַלעסקאַ

היינט, מיטוואָך, 9.30 אָוונט דער לעצטער אַמעריקאַנער שלאַגער לעבענס-בילד מיט געזאַנג אין 3 אַקטען פון י. ראָזענבערג

ווילדע יוגענד

מיכאַל מיכאַלעסקאַ אין זיין גרעסטע סוקסעס-ראָלע אַלס „נאַסען-יונג".

נאָך דער פאָרשט. אַ מתנה דעם לאָדזער טעאַטער-עולם: אַ גרויסער דיווערטיסמענט.

מאָרגען דאָנערשטאָג, 9.30 אָוונט גרויסע הנחה און פאָלקס-פאָרשטעלונג

אַלע בילעטען איז פּאַרטער 1 זל.

פּרעמיערע! משה ליפּמאַנ'ס ערשטע אויפפיהרונג פּרעמיערע!

צום ערשטען מאָל אין לאָדז די בעריהמטע טראַגי=קאָמעדיע

מאַז, מענש און פּאַטער

אין 3 אַקטען פון סיימאָן וואָלף. רעזשי: משה ליפּמאַן.

נאָך דער פאָרשטעלונג גרויסע קאָנצערט-פּאַראַדע מיט'ן אָנטייל פון בעליבטען אַמעריקאַנער סטאַר מיכאַל מיכאַלעסקאַ, וועלכער וועט מחנה-זיין דעם עולם מיט דעם שענסטען אין בעסטען פון זיין פערשידענאַרטיגען פּראָגראַם, ווי אויך פאַניא רובינא, מרדכי הילסבערג, מאַכם באָזשיק, יוסף סטרוגאַטש און רייזעל ליבראָווסקא.

דעם זונטאָג, ד. 7 אָקטאָבער 9.30 אָדנט פייערליכער געזעגענונגס=אָווענד פון דעם וועלטס-ליבלינג מיכאַל מיכאַלעסקא

וואָס? לעזט מאָרגען! בילעטען שוין צו בעקומען.

אַ פּרעמיע פאַר די לעזער פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

מיט דעם דאָזיגען קופּאָן בעקומט מען ביי דער קאַסע פון טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" 2 בילעטען צו 1.40 זל. פּאַרטער-לאָזשע און אין די ערשטע רייהען, שוין צוזאַמען מיט גאַרדעראָבע און שטייערן.

קופּאָן!

אויף 2 הנחה=בילעטען אויף היינט, מיטוואָך, דעם 3/X-1934

אין טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי"

שניידט אוים דעם קופּאָן!

גרויסע בעראטונג פון פארשטעהער פון לאקאלע אנטי=היטלער=קאמיטעטן

וו א ר ש א (י.ט.א.) אין צוזאמענהאנג מיט דער וועלט-קאנפערענץ פון אנטי-דייטשע באיקאט-קאמיטעטן, וואס דארף פארקומען דעם 15-טען אקטאבער ה. י. אין לאנדאן, האט דער צ. ק. פאר דער אנטי-היטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע אין פוילען גערופען א בעראטונג פון פארשטעהער פון די לאקאלע אנטי-היטלער-קאמיטעטן, כדי איינ-צושטעלען די ריכטליניען פאר דער פוילישער דע-לעגאציע אין לאנדאן.

צו דער בעראטונג זענען געקומען פארשטע-הער פון די קאמיטעטן פון די גרעסערע שטעדט, ווי לעמבערג, ווילנע, ביאליסטאק, לובלין און אנד.

מצד דעם צענטראל-קאמיטעט האבען זיך אין דער בעראטונג בעטייליגט די ה"ה סענ. רפאל שערעשעווסקי, אינזש. סטאניסלאוו שערעשעווסקי פרעזעס מ. מייזעל, רעד. ש. וואלקאוויטש, אדוו. ב. אלאטוצקי, פ. ליבערמאן, דר. ה. רעזניקאוו און דר. פ. ווארטמאן.

דעם פארזיץ האט געפיהרט סענ. שערע-שעווסקי, וועלכער האט בעגריסענדיג די דעלעגא-טען, אנגעוויזען אויפ'ן ציל פון צוזאמענפאהר און אויף דער נויטוועגדיגקייט פעסטצושטעלען נייע מע-טאדען פון דער ווייטערער באיקאט-אקציע. די ווארשעווער צענטראלע האט בדעה ארויסצוטרע-טען אויף דער לאנדאנער קאנפערענץ מיט רעפע-ראטען און פארשטעלען א רייהע פארשלאגען וועגען א ווירקזאמערער באיקאט-אקציע. פריהער וויל זי אבער זיך בעקענען מיט דער מיינונג פון די פארשטעהער פון די פראווינץ-קאמיטעטן.

רעד. ש. וואלקאוויטש האט פארגעלעזען פראיעקטען פון די רעפעראטען, וואס זענען אויס-געארבייט געווארען דורך דעם צענטראל-קאמיטעט אינזש. סטאניסלאוו שערעשעווסקי האט רעפערירט און מאטיווירט א רייהע פארשלאגען, וואס דארפען פארגעשטעלט ווערען דער לאנדאנער קאנפערענץ, און נאכהער האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטע זאכליכע דיסקוסיע.

ד"ר פויערשטיין (לעמבערג) האט ארומגע-רעדט די טעטיגקייט פון לעמבערגער באיקאט=קאמיטעט, צום שלוס האט ער פארגעשלאגען, אז כדי צו פארטיפען די אקציע אין לעמבערג זאל די ווארשעווער צענטראלע איינשטעלען אנ'ענגען קאנטאקט מיט דעם לעמבערגער קאמיטעט און שי-קען אהין ענטשפרעכענדע אינסטרוקטארען.

ה' באכראך האט גענוי פארגעשטעלט די באיקאט-לאגע אין ביאליסטאק. אלס אינדוסטריע-צענטער איז ביאליסטאק אין א בעדייטענדער מאס אפהענגיג פון אימפארט פון דייטשע רויה=שטאפען. אבער נישט קוקענדיג דערויף זענען די שוועריג-קייטען בעזיגט געווארען, און די באיקאט-אקציע ווערט געפיהרט זעהר אינטענסיוו, האבענדיג הינ=טער זיך די סאלידארע אונטערשטיצונג פון דער גאנצער יודישער געזעלשאפט. עס ווערט געפיהרט א שטרענגע קאנטראל פון דעם אויסלענדישע אימפארט. אנשטאט דייטשע ווערען איינגעפיהרט האלענדישע, שווייצארישע און פראנצויזישע אויס-ארבייטונגען. פערזאנען, וואס ברעכען דעם באי-קאט, ווערען געשטעמפעלט דורך דער עפענט=ליכקייט.

דער דעלעגאט דריקט אויס אנערקענונג דער ווארשעווער צענטראלע, וועלכע האט אין א בעדייטענדער מאס בייגעטראגען פאר דער אק-טיוויזירונג פון באיקאט אויף דער פראווינץ. לסוף מאכט ה' באכראך א פארשלאג וועגען איינפיה=רען סערטיפיקאטען איבער דער אפשטאמונג פון פערשידענע אימפארטירטע ארטיקלען.

אין א ברייטערען רעפעראט כאראקטערי-זירט ה' יאשונסקי די באיקאט-לאגע אין ווילנע. די יודישע געזעלשאפט אין ווילנע שטיצט אינ-טענסיוו די באיקאט-אקציע. די ציוניסטישע יוגענד רעאגירט ענערגיש אויף די פרובען צו ברעכען די באיקאט סאלידאריטעט. עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער אימפארט פון דייטשע סחורות האט זיך פערקלענערט אויף 75 פראצ. לסוף שלאגט פאר דער ווילנער דעלעגאט ארויסצוגעבען ספעציעלע פאך-ליטעראטור און מאכט די אנרעגונג, אז אין לאנדאן זאל בעהאנדעלט ווערען די פראגע פון א"י-טראנספער, וועלכע שוואכט ליידער אפ די אנטיהיטלעריסטישע שטימונגען.

ה' ל. אייגער רעדט ארום די רעזולטאטען פון באיקאט אין לובלין. דער לובלינער באיקאט=קאמיטעט ארבייט זעהר אינטענסיוו און געניסט פון אויטאריטעט צווישען דעם יודישען סוחרטום. די עפענטליכע מיינונג, וועלכע איז געוועהנליך אין פאליטישע פראגען צוטיילט, טרעט ארויס אין דער פראגע איינהייטליך. אויף יעדען פרוב צו ברעכען דעם באיקאט רעאגירט די געזעלשאפט ספאנטאן. לסוף בעט דער לובלינער דעלעגאט, אז די צענטראלע זאל פון צייט צו צייט שיקען קיין לובלין רעפערענטען.

פ. ליבערמאן רופט ארויס די נויטוועגדיג-קייט צו צענטראליזירען די באיקאט-אקציע און אנקניפען אנ'ענגערן קאנטאקט מיט די שטעט, אין וועלכע דער באיקאט איז פארנאכלעסיגט.

רעד. ש. וואלקאוויטש רעזיומירט די רעדעס פון די דעלעגאטען און מאכט די ענטשפרעכענדע אויספיהרונג לגבי די מעטאדען פון דער ווײ-טערער ארבייט. דער רעדנער גיט א בעריכט איבער דער טראנספער=דיסקוסיע אויף דער זשע-נעווער קאנפערענץ. ער שלאגט פאר, אז פאר דער שטארקונג פון דער באיקאט-אקציע זאלען ארגאניזירט ווערען וואיעוואדישע צוזאמענפאהרען מיט'ן אנטייל פון ווארשעווער דעלעגאטען. ער שטיצט אויך די פארשלאגען פון ביאליסטאקער דעלעגאט.

אדוו. ב. אלאמוצקי מאכט אויף א רייהע פארשלאגען וועגען מאכען ווירקזאמער די באיקאט-אקציע.

נאך די רעדעס איז בעשלאסען געווארען די רעדאקציע פון די פארשלאגען וואס וועלען פאר-געשטעלט ווערען אויף דער לאנדאנער קאנפערענץ, די דאזיגע פארשלאגען צילען צו דער קאארדי=נירונג פון דער באיקאט=אקציע אויף דער גאנצער וועלט, אויסאיבען א דרוק אויף די באיקאט-ברע-כער, מאניפעסטירען די יודישע סאלידאריטעט, שאפען מאטעריאל-ארכיוען וועגען דער באיקאט-אקציע א. אנד.

אין דער ווארשעווער דעלעגאציע קיין לאנ-דאן וועלען אריינגעהן פאלגענדע פערזאנען: סענ. רפאל שערעשעווסקי, אינזש. סטאניסלאוו שערע=שעווסקי, דעפ. וו. ווישליצקי, פרעזעס מ. מייזעל, אינזש. יוזעף אדלער, אינזש. אנטאני אייגער און רעד. ש. וואלקאוויטש. עס זענען אויך רעזערווירט געווארען עטליכע ערטער פאר דעלעגאטען פון די פראווינציאנעלע קאמיטעטן.

סענ. שערעשעווסקי דאנקט די בעטייליגטע פון דער בעראטונג און פערענדיגט מיט א רוף וועגען ווייטערער ריקזיכטסלאזער באיקאטירונג פון דייטשע סחורות.

וו א ר ש ע (ימ"א) נאכן בעקומען פון לאנ-דאן א טעלעגראפישע מיטטיילונג, אז די וועלט=באיקאט-קאנפערענץ וועט פארקומען דעם 15=טען אקטאבער ה.י. האט דער פאראייניגטער קאמיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען אין דייטש=לאנד אפגעהאלטען א ספעציעלע זיצונג, אויף וועל כער עס איז בעשלאסען געווארען אנצונעמען די איינלאדונג צו דער קאנפערענץ און ארויסשיקען איהר עטליכע דעלעגאטען.

KUP LOS U WOLANDOWA!

די עלעגאנטסטע מענער הוטען
צום הערבסט- און ווינטער=סעזאן
אין אלע וועלט-מארקען, בעקומט איהר נור
אין דעם קאפעלוש-אייגענארטיגסטן פון
הוט=געשעפט
B. Klajnbaum
31 Piotrkowska 31
מעסיגע פרייזען!
סאלידע בעדינונג!

עלעגאנטסטע
ספארט=היטלעך
שטעטס אויף לאגער.

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

225

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער היטלער צייט

די בהלה פאר דעם קאנצענטראציע-לאגער און אין דער גאנצער שטאט האט זיך כסדר פאר-שטארקט, א לאנגע צייט האט געדויערט ביז מ'האט געקענט איינשטעלען וועלכע ס'איז אָרד-נונג און מ'האט געקענט צוקומען צום לאגער. ווען דער רויך און שטויב האט זיך א ביסעל געלעגט, ווען די פייערלעשער האבען שוין געקענט קומען צום ארט און אנהויבען וועלכע ס'איז אקציע, האט מען זיך געקענט איבערצייגען וועגען דעם מורא'=דיגען חורבן, וואס די באמבע האט אנגעמאכט אין לאגער. קיין איין ארעסטאנט איז מעהר נישט געווען אויפן ארט, אלץ איז זיך צולאפען און מ'האט נישט געוואוסט וואוהין. פון די צימערען און פון אונטער די חורבות האבען זיך דערהערט שרעקליכע קרעכצען און קיינעם איז דערווייל נישט איינגעפאלען צו געהען צו הילף די, וועלכע האבען זי אין איצטיגען מאמענט געדארפט.

נאך עטליכע שעה שטארקע ארבייט, אין וועל כער ס'האט אנטיילגענומען אויסער די פייערלע-שער אויך מיליטער און פאליציי, איז געלונגען די שרפה איינצולעשען.

ערשט דאן האט מען דערזעהען דעם חורבן, א צאהלרייך ארעסטאנטען זענען געלעגען אונטער די חורבות טויטע און פערוואונדעטע, קיינער איז צו זיי אפילו נישט צוגעגאנגען, אויף דעם האבען די שטורמיסטען קיין צייט נישט געהאט. קודם-כל איז זיי אנגעגאנגען דער ענין פון זייערע אייגענע מענשען און בעאמטע, אויך דא איז דער חורבן געווען גרויס, דער טויט איז דא נעגאנגען אויך אין די ביורא-צימערען אריין. דער ערשטער קרבן דערפון איז געווען דער קאמענדאנט אליין האנס פאן האמערשטיין, ווען מ'האט איהם ארויסגע-שלעפט פון אונטער די חורבות האט האמערשטיין נאך געלעבט, ער האט נישט בעוויזען גארנישט צו זאגען, אויסער אז העלען זאל צו איהם קומען, מ'האט אבער זיין טאכטער נישט געדארפט רופען, זי איז געווען אויפן ארט, אזוי גוט ווי דאס גאנצע שטעטעל. מ'האט זי באלד צוגעלאזען צו איהר גוסס'דיגען פאטער, ער האט קוים גערעדט, קוים זיך געקענט בעוועגען, דאס פנים איז געווען שרעקליך צוקאליעטשעט, פון קאפ האט געפלאסען בלוט.

האמערשטיין האט אנגענומען די האנד פון זיין טאכטער, זי האט זיך צו איהם איינגעבויגען און ער האט געשעפטשעט מיט איהר אין אויער אריין.

— זאלסט וויסען העלען, אז דאס אלץ איז שווינדעל, דאס אלץ, וואס זיי מאכען איצט, דאס אלץ, וואס זיי ווילען ערשט איצט איינפיהרען, גלויב זיי נישט די „נאצים". איך האב זיי אויך נישט געגלויבט, איך האב נאר געמוזט מאכען דעם אנשטעל, אז איך בין מיט זיי. אין דער אמת'ן בין איך מיט מיין גאנצען הארץ, מיט מיין גאנצער נשמה געווען זייער שונא, זיי, וועלכע האבען היינט אויפגעריסען דעם לאגער, זענען גערעכט געווען, אנדערש האבען זיי נישט געקענט טון...

העלען האט נאך עפעס געוואלט זאגען איהר פאטער, האט נאך געוואלט איהם עפעס פרעגען, אבער דער פערוואונדעטער האט פערווארפען דעם קאפ אויף צוריק, האט פערמאכט די אויגען און שוין איז ער געווען טויט.

העלען האט נישט געשריגען, נישט געוויינט, נאר זיך שטיל אוועקגעשטעלט אויף די קניען נעבען איהר פאטערס טויטען קערפער און זיך אפ-געצלמ'ט. מעהר האט זי גארנישט גערעדט. איהר וועהטאג האט זי געוואלט אויף שטענדיג בעהאל-טען אין זיך...

אין דער צייט, ווען גרויסע אפטיילונגען פון פייערלעשער, פאליציי און שטורמיסטען זענען גע=ווען פערנומען מיט דער רעטונגס-אקציע, איז אויפ'ן ארט אויסגעוואהלט געווארען אנ'אויספאר=שונגס-קאמיסיע, וועלכע האט באלד געדארפט אנ-הויבען די אונטערזוכונג וועגען דער סיבה פון דעם שרעקליכען אויפרייס. אז מ'האט דא צו טון מיט אנ'אטענטאט אין דעם האט קיינער נישט געצווייפעלט. מ'האט געדארפט געפינען אויפן ארט פון דער קאטאסטראפע די שפורען, וועלכע האבען געדארפט פיהרען צו די אויספיהרער פון אטענטאט. ביי די אויספארשער איז אויך געווען קלאר, אזוי ווי איבריגענס ביי אלע רוטינירטע אכראנע-מענ-שען, אז אין דעם גרעסטען טייל פאלען קומט אויך אום דער אטענטעטער ביי דער קאטאסטראפע און די ערשטע ארבייט פון דער קאמיסיע איז געווען צו זוכען נישט אין לאגער גופא, הגם ס'האט געקענט מעגליך זיין, אז די באמבע איז געקומען פון אינ=ווייניג, נאר דוקא פון דרויסען, די קאמיסיע איז געגאנגען ארום דעם לאגער און געפארשט גענוי דעם גאנצען שטח.

אין דער קאמיסיע האבען זיך געפינען עטליכע געהיים-פאליציסטען פון בערלין, וועלכע זענען געקומען אהער אין ענין פון דער ערמארדונג פון אלפרעד בעהמע, אייניגע אנפיהרער פון די שטורמיסטען, פריצי, וועלכען מ'האט געפינען אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע און נאך עטליכע אנגעזעהענע נאצי-לייט. די קאמיסיע האט ארומגעוואנדערט א לענגערע צייט, פריצי האט שוין אנגעהויבען צו האפען, אז צילקע איז גליק=ליך אנטלאפען פון ארט פון וואנען זי האט גע=ווארפען די באמבע, אבער אין דעם אויגענבליק האט איינער פון דער קאמיסיע דערזעהען אויף א שטח פון עטליכע צעהנדליג מעטער פון לאגער צוויי ליגענדע מענשען: א פרוי מיט א מאנספער-שוין, ביידע זענען געווען פערוואונדעט. דער מאנספערשוין האט מיט אלע מיטלען זיך געפרובט אויפצושטעלען, אבער אלע זיינע אנשטרענגונגען האבען זיך נישט איינגעגעבען, וואס ער האט זיך נישט אויפגעשטעלט, איז ער צוריק אומגעפאלען, די קאמיסיע איז באלד צוגעגאנגען צום ארט.

— היינריך זאקס! יא, היינריך זאקס, האט אויסגעשריגען איינער פון די נאצי-לייט, וועלכער האט זאקסען גוט געקענט און האט געוואוסט וועגען דעם, אז ער איז ענטלויפענדיג פון קאנצענטראציע-לאגער דערשאסען געווארען, וואס איז דא געשעהן?

אלע זענען געבליבען שטעהען ווי איינגע-מויערט, פריצי האט זיך בכלל נישט אפגעגעבען קיין חשבון דערפון וואס דא איז פארגעקומען, אז היינריך געפינט זיך אויף דעם ארט. ער האט זיך דאך נישט געקענט פארשטעלען, אז באלד נאכ-דעם ווי ער איז ארויס מיט צילקען, וועלכע האט געהאט מיט זיך די באמבע, האט היינריך גע-טראכט, אז ס'איז נישט קיין יושר צו לאזען צילקען איינע אליין צו אזא ערנסטער און געפעהרלי-כער ארבייט. דעריבער האט ער בעשלאסען, אז ער וועט מיטגעהען מיט איהר, אפשר וועט זי דארפען הילף? אפשר וועט זי פערוואונדעט ווערען און מ'וועט זי דארפען אוועקפיהרען פונ'ם ארט פון אטענטאט. ער האט נישט נעקוקט דערויף וואס איהם קענען אלע דא אין שטאט, ער האט זיך פערלאזען דערויף, וואס ער האט זיך זייט דעמאלס, ווען ער האט פערלאזען אולם אזוי שטארק געענדערט, אז איהם וועט קיינער נישט דער-קענען. נישט טראכטענדיג וועגען דעם צי פריצי וועט זיך בייזערן אדער נישט, איז היינריך נאכגע-גאנגען נאך צילקען. דעם וועג צום לאגער האט ער געקענט און ער איז צוגעקומען צום ארט וואו צילקע איז געשטאנען אין דעם מאמענט ווען צילקע האט שוין געהאלטען אויפגעהויבען די האנד, אין וועלכער ס'האט זיך געפונען די באמבע וואס האט אין א מינוט ארום אויפגעריסען דעם לאגער. אין ערשטען מאמענט האבען זיי ביידע נישט געוואוסט די פאלגען פון דער קאטאסטראפע. אבער ערשט אין עטליכע סעקונדען האט היינריך דערפיהלט, אז ער בלוטיגט פון אלע זייטען, צילקע איז געלעגען נעבען איהם אומבעוועגליך.

(פארטזעצונג קומט)

טראַגישע ליבע פון א צירק-מיידל

פאַסירט האָט עס אין סאַלאָניקע, גריכענלאַנד, וואו עס האָט געשפּילט דער צירק מיט'ן נאָמען אייראָפּאַ. זי, די פּרינצעסין באַראַניקאָוו, האָט געשפּילט אַן'אַקט מיט איהר געליבטען וואַסילי, וועלכער איז אַ בעריהמטער שיסער. דער אַקט איז בעשטאַנען אין דעם, וואָס זי פלעגט זיך אַוועקשטעלען לעבען אַ ציל, אויסגעשפּרייט מיט איהרע הענט אַזוי ווי אַ צלם, און ער פלעגט שיסען קוילען אין ציל אַזוי, אַז די קוילען פלעגען טרעפען אומגעפעהר באַהענט פון איהר קערפּער. אַזוי פלעגט ער אַרום איהר קערפּער אַרומשיסען צעהנדליגע קוילען. און ער פלעגט איהר קיינמאָל נישט טרעפען, כאָטש די קוילען פלעגען טרעפען אַזוי נאָהענט לעבען איהר. די קוילען זענען געווען פון וואַקס, און זיי פלעגען דורכלעכערען דעם פּאַפּירענעם ציל ביי וועלכען זי איז געשטאַנען.

פיל אַזעלכע געלאַדענע ביקסען פלעגט וואַסילי, וועלכער האָט זיך אָנגעטאָן אַלס קאַווקאַזער, בענוצען אין זיין אַקט, און עס האָט קיינמאָל נישט פּאַסירט, אַז ער זאָל איהר ווען עס איז טרעפען מיט אַ קויל. ווען דאָס וואָלט אפילו פּאַסירט, וואָלט זי אויך נישט געוואָרען פערוואונדעט סיידען אַזאַ קויל וואָלט איהר געטראָפען אין אויג.

עטליכע יאָהר האָבען זיי געשפּילט אין דעם אַקט אין פערשידענע טיילען פון דער וועלט, וואו דער צירק פלעגט אַרומרייזען. ביידע, די פּרינצעסין און וואַסילי, האָבען זיך שטאַרק ליב געהאַט און זיי האָבען געוואָלט שפּילען נאָך אַ יאָהר, אָפּשפּאָרען געניג געלד צו קויפען אַ פערמע אין זייער אַלטער היים, און דאַן מעהר אין צירק שוין נישט אויפטרעטען. אָבער נישט אַלץ לאָזט זיך אויס אַזוי ווי מען וויל. די פּרינצעסין האָט בעמערקט אַז איהר געליבטער האָט געוואָרפען אַן'אויג אויף אַן'אַנדער מיידעל, וועלכע איז געווען בעקאַנט אַלס די „העלפאַנט מיידעל", ווייל איהר אַקט איז בעשטאַנען צו ריידען קונצען מיט אַן'העלפאַנט. איהר נאָמען איז געווען הערמיאָנע פּראַקאָפּאָלוס.

די פּרינצעסין האָט געפיהלט דעם גרויסען ווייטאָג, וואָס איהר געליבטער האָט איהר פערביטען אויף אַן'אַנדער מיידעל. אַלע איהרע פאַנטאַזיעס זענען צושטערט געוואָרען, און זי איז אָפּטמאָל געוואָרען מעלאַנכאָליש.

איידער דער אַקט האָט זיך אָנגעהויבען, איז אַרויסגעקומען איינער פון די בעאַמטע פון צירק, און ער האָט געהייסען אַלע אַנוועזענדע זיך פערהאַלטען אויסערגעוועהנליך רוהיג, ווייל דער קלענסטער גערויש וועט וואַסילין אָדער די פּרינצעסין מאַכען נערוועז, און דאָס קאָן פיהרען דערצו, אַז דער בעריהמטער וואַסילי זאָל טרעפען די פּרינצעסין אַנשטאַט אין ציל. לעבען איהר, די פּרינצעסין האָט זיך געשטעלט אויף דער פּלאַטפאָרמע, האָט אויסגעשפּרייט איהרע הענט און זי האָט געקוקט אויף איהר געליבטען, וועלכער האָט שוין געהאַלטען אַ ביקס און האָט פערטיג צו שיסען. דער צירק-אָנגעשטעלטער האָט ווידער געוואָרנט אַלע אַנוועזענדע זיך צו פערהאַלטען רוהיג, וואָרען קיין וואָרט נישט אויסרעדען, און ער האָט אַ פּאָר מאָל אויסגעשאָסען. פּלוצלונג האָט עפּעס פּאַסירט און אין צירק איז געוואָרען אַ טומעל. די פּרינצעסין איז געפאַלען אויף דער פּלאַטפאָרמע און איז געבליבען ליגען. פיל פון די אַנוועזענדיגע האָבען געמיינט, אַז דאָס איז אַזאַ מין קונץ, אָדער אַ מין סאָרט רעקלאַמע פאַר דער מיידעל און איהר געליבטען.

און ווען דאָס מיידעל איז פון דער פּלאַטפאָרמע אַראָפּגענומען געוואָרען האָט מען אָנגעהויבען צווייטען אַקט דעם אַקט פון דער אַנדער מיידעל מיט דעם העלפאַנט, און דער עולם האָט זיך אַמוזירט.

דעם צווייטען פריהמאָרגען זענען די איינוואוינער פון סאַלאָניקא געוואָרען איבעררעשט לייענענדיג די צייטונגען, אַז די שיינע פּרינצעסין איז דערשאָסען געוואָרען פון איהר געליבטען, אַז אַ קויל האָט דורכגעלעכערט איהר האַרץ, און אַז וואַסילי איז געוואָרען אַרעסטירט אויף דער אָנקלאַגע פון מאָרד.

וואַסילי איז געוואָרען גענומען געוואָרען אויף אַ פערהער, און ער האָט געקוועטשט מיט די פּלייצעס, ער האָט נישט געקענט פערשטעהען ווי די טראַגעדיע האָט געקאָנט פּאַסירען, און ער האָט דערקלערט דער פּאָליציי, אַז די פּרינצעסין פלעגט אַלעמאָל אַליין אָנלאָדען זיינע פיר ביקסען מיט וואַקסענע קוילען. קיין אַנדערער האָט עס נישט געטאָן; אַז יאָהרען לאַנג האָט ער געשפּילט מיט איהר דעם אַקט, און קיינמאָל האָט ער איהר מיט קיין קויל נישט געטראָפען, און ווען ער וואָלט איהר אפילו מיט אַ וואַקסענע קויל יאָ געטראָפען, וואָלט עס איהר אויך נישט געשאַדט, סיידען אַ קויל וואָלט איהר געטראָפען אין אויג. די פּאָליציי האָט אָנגעהויבען צו גלויבען, אַז עס איז מעגליך, אַז ער איז טאַקע נישט שולדיג, אָבער פערהאַלטען האָט זי איהם געמוזט ביז וואַנען מען וועט אויסגעפינען ווע־ען דער טראַגעדיע.

מען האָט שוין געהאַט אויסגעפונען, אַז אַנשטאַט וואַקסענע קוילען האָבען זיך אין ביקס געפונען טאַקע בלייענע קוילען. אָבער ווער האָט אין דעם ביקס בלייענע קוילען אַריינגעלייגט, אין דער צייט ווען בלויז זי אַליין, די פּרינצעסין, פלעגט די ביקסען אָנלאָדען? זי אַליין וועט דאָך אַוודאי קוילען נישט אַריינלייגען? קיין אַנדערער פלעגט זיך צו די ביקסען נישט צורירען, טאָ ווי אַזוי האָט עס פּאַסירט? איז דער פערדאַכט דאָך געפאַלען אויף וואַסילין.

וואַסילי האָט אויך פערזיכערט, אַז די קויל וואָס האָט איהר געטראָפען און געטויט, וואָלט איהר קיינמאָל נישט געטראָפען, אויב זי וואָלט זיך אַליין נישט אונטערגערוקט אַזוי, אַז זי זאָל פון דער קויל געטראָפען ווערען.

פון דער אונטערזוכונג האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער ריכטיגער נאָמען פון וואַסילי איז גאָר געווען לעאָ גאַוואַרין, און אַז דער נאָמען פון דער פּרינצעסין איז געווען לידיאַ לינדער. ביידע זענען געבוירען געוואָרען נישט אין קאַווקאַז, ווי זיי האָבען אָנגעגעבען, נאָר אין דעם שטעטעל טאַרטאַר, עסטאָניע.

מיטגלידער פון'ם צירק האָבען ביים פערהער דערציילט, אַז לידיאַ, עס הייסט די פּרינצעסין און גאַוואַרין זענען נישט געווען בלויז פּאַרטנערס אין דעם אַקט, נאָר אַז זיי האָבען זיך אויך געליבט, און זיי האָבען געוואָלט הייראַטען. עס איז אויך בעקאַנט געוואָרען, אַז זיי האָבען זיך לעצטענס אָפּט געקריגט. די פּאָליציי האָט באַלד פערשטאַנען, אַז אַן'אַנדער פרוי האָט זיך דאָ אַריינגעמישט אין זייער ליבע, און מען האָט אָנגעהויבען זוכען די אַנדער פרוי. מען האָט זי באַלד געפונען דאָס איז געווען אָט די העלפאַנט מיידעל. וואַסילי און דאָס מיידעל האָבען נאָכהער צוגעגעבען, אַז זיי ליבען זיך, און אַז זיי האָבען געוואָלט פּטור ווערען פון לידיאַן, אָבער נישט אויף אַזאַ אופן.

די פּאָליציי האָט אָנגעהויבען גלויבען, אַז וואַסילי האָט איהר נישט אַבזיכטליך דערשאָסען, ווייל ערשטענס, זענען זיך מענשען אָפּט מודה אין אַזעלכע פאַלען; און צווייטענס, איז דער פערברעכען געווען אַ צו גלאַטער. אַ פּאָר וואָכען שפּעטער האָט די אונטערזוכונג פון איהר טויט זיך אָנגעהויבען אויפצולעזען. אַ טעלעגראַמע איז אָנגעקומען פון ציילאָן צו וואַסילין, און אין דער טעלעגראַמע איז געשטאַנען „טעלעגראַפיר אַמשנעלסטען וואָס עס האָט פּאַסירט מיט לידיאַן. אום גאָטעס ווילען, אונטער אַלע אומשטענדען זאָלסטו אויסמיידען אַ זעלבסטמאָרד". אונטער דער טעלעגראַמע איז געווען אונטערגעשריבען „פּאַול".

וואַסילי האָט געלייענט די טעלעגראַמע, וועלכע די פּאָליציי האָט איהם איבערגעגעבען, און ער האָט געקוועטשט מיט די פּלייצעס, גלייך ווי ער האָט נישט פערשטאַנען דעם אינהאַלט. ער האָט אָבער געזאָגט, אַז די טעלעגראַמע איז געקומען פון לידיאַס ברודער, פּאַול לינדער. די פּאָליציי פון סאַלאָניק האָט זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט דער פּאָליציי פון ציילאָן, און די פּאָליציי פון דער לעצטער שטאָט האָט אָנגעהויבען אַרומצוזוכען פּאַול לינדערן. זי האָט איהם געפונען, און אין צוועלף טעג שפּעטער איז צו דער פּאָליציי אין סאַלאָניק אָנגעקומען אַ פּעקעל אין וועלכען עס האָבען זיך געפונען בריף וואָס לידיאַ האָט געשריבען צו איהר ברודער. אין איינעם פון די בריף איז געשטאַנען:

„זיי מיר מוחל, פּאַול, פאַר פערורזאַכען דיר אַזוי פיל צרות, דיינע וועגען זענען אַנדערע ווי מיינע. מיר האָבען זיך נישט געזעהען דריי יאָהר צייט, און דו וועסט נאָך מיר פיל נישט בענקען. איך שיק דיר מיינע בעסטע וואונשען. וואָס אַנבעלאַנגט וואַסילין וויל איך איהם זעהען גליקליך. ער וועט קומען צו זיך באַלד דעם ווי דאָס וועט פּאַסירען. איך שרייב דיר אַלץ, כדי דו זאָלסט איהם קענען אַמאָל זאָגען, אַז דאָס איז נישט געווען זיין שולד. איך האָב אַליין אָנגעלאָדען דעם ביקס מיט אמת'ע קוילען. ער האָט געצילט ריכטיג. גאָט זאָל דיך באַשיצען און בענשען. זיי מיר מוחל".

אין דעם בריף האָט זי איהם געזאָגט די אורזאַכע פאַרוואָס זי האָט געוואָלט שטאַרבען. ער האָט איהר אויפגעהערט צו ליבען און ער האָט זיך גאָר פערליבט אין דעם העלפאַנט מיידעל, וועלכע זי האָט אַליין אַריינגענומען אין צירק כדי זי זאָל האָבען אַ שטעלע. זי האָט זיין ליבע נישט געוואָלט שטערען. און זי האָט געוואָלט אַז ער זאָל זיין גליקליך מיט איהר. אָבער זי אָן איהם האָט אויך נישט געקאָנט לעבען. האָט זי דערפאַר בעשלאָסען אָנצולאָדען דעם ביקס מיט אמת'ע קוילען, און ווען וואַסילי האָט געדאַרפט שיסען אַ קויל אין ציל לעבען איהר האַרץ, האָט זי זיך אונטערגערוקט און די קויל האָט איהר אין האַרץ געטראָפען.

וואַסילי איז דאַן באַלד בעפרייט געוואָרען.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
עלע ארט אַנאַליזען.
נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע – לעטשיצנע-פּרייזען

DR. DED. **H. LUBICZ**
פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 אָווענד
און יו"ט 9—1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל

די מאָדערנסטע און בעסטע
מענער-היטען
צו קאָנקורענץ-פּרייזען
עמפּפעהלט די פירמע
„SPLENDID"
11 Listopada 31.

● ר. איזראַעל ●

דער בערזען-סוחר

שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

2

שולמית האָט דיקטירט און שמעון האָט געשריבען וואָרט נאָך וואָרט אַלץ וואָס זי האָט געהייסען. ער האָט זיך אין גאַנצען נישט אַקעגענגעשטעלט, ווייל אַלץ וואָס שולמית האָט איהם דיקטירט איז געווען אמת, אפשר אַזאַ אמת וועלכען מ'דאַרף נישט ברענגען אין דער עפענטליכקייט, אָבער איצט איז עס פאַר שמעון'ען נישט געווען קיין אונטערשיד, ער האָט שוין געהאַט אָנגענומען דעם בעשלוס אויסצופיהרען דעם שרעקליכען בעפעהל פון שולמית. שולמית האָט אויפגעהערט צו דיקטירען און שמעון האָט אָפּגעלעגט די פעדער, אַ מידער, אַ צובראָכענער. איז שוין פאַר איהם איבעריג געווען יעדעס וואָרט. ער האָט נישט אויסגעזעהען ווי אַ מענש, וועלכער דאַרף אין עטליכע מינוט שטאַרבען און וועלכער ווייסט וועגען דעם, נאָר ווי אַ מענש וואָס גייט זיך אַ גאַנצען איבער אין די הענד פון גורל, וועלכער איז דעזיגנירט און פערצווייפעלט און איהם איז קיין שום אונטערשיד נישט וואָס ס'וועט פּאַסירען אין דער באַהענטסטער מינוט.

— אָט אַזוי איז אַלץ געענדיגט האָט שולמית געזאָגט, אויב ס'איז פערהאַן אַן'אַנדערע אַ בעסערע וועלט, אין וועלכער דו געהסט זאָלסט דו וועגען מיר נישט שלעכט טראַכטען

— זיי געזונד און גליקליך שולמית, דו ביסט גערעכט, איך האָב נישט קיין אַנדער אויסוועג, גרוס די קליינע מאַשעלע, דערצעהל איהר וועגען מיר בלויז גוטס, זאָג איהר נישט קיין שלעכטס וועגען מיר, איך וועל דאָך שוין זיין טויט

שולמית האָט גאָרנישט געענטפערט, אפשר האָט זי נישט געקענט ענטפערען, ווייל די טרעהרען האָבען זי געשטיקט, זי האָט אָבער דאָס נישט געוואָלט ווייזען פאַר שמעון'ען, זי האָט רוהיג צוגעמאַכט די טיר און שנעל אַראָפּגעלאָפען פון די טרעפּען.

שמעון איז עטליכע מינוט געבליבען זיצען אונבעוועגליך, ער האָט געטראַכט וועגען עפּעס, נישט ווי וועגען אַ פערשטאָרבענע, נאָר ווי וועגען אַזעלכע, וועלכע איז אַוועקגעפאָהרען און ער וועט זיך באַלד מיט איהר זעהען, ער האָט צוגעשטעלט דעם רעוואָלווער צו זיין שלייף.

שולמית איז געשטאַנען אויף די טרעפּען, זי האָט נישט געוואָלט אַרויסגעהען פון טויער ביז זי וועט נישט דערהערען דעם רעוואָלווער שאָס פון שמעון'ס וואוינונג, הגם זי האָט זיך נישט געקענט פאָרשטעלען דאָס, אַז שמעון וועט האָבען די דרייסטקייט זיך אַקעגענצושטעלען איהר ווילען און בעפעהל, האָט זי דאָך געוואָרט, זי האָט געוואָלט זיין איבערצייגט דערין, זי האָט נישט געוואָלט, אַז ס'זאָל בלייבען ביי איהר וועלכער ס'איז ספק, ווייל גלייך פון דאַנען האָט זי געדאַרפט אַוועקגעהען צום באַהן, וועלכע זאָל זי דערפיהרען ביז דער שיף, וועלכע האָט געדאַרפט אָפּגעהען צומאָרגענס אין דערפריה צוריק אין איהר היימאַט, פון וואַנען זי איז געקומען ספּעציעל אויסצוזוכען שמעון'ען. אַנדערש האָט זי נישט געקענט טון, דאָס איז געווען דער איינציגער אויסוועג...

שמעון איז געזעסען, דעם קאָפּ אָנגעלעהנט אויף'ן אָנלעהן פון פאָטעל, דעם רעוואָלווער צוגעלעגט צו דער שלייף. ער האָט איצט פאַר זיך נישט געזעהען קיין שום אויסוועג, די פערגאַנגענהייט איז פערלוירען, די צוקונפט האָט נישט קיין זין, ער האָט אַ ציה געגעבען פאַר'ן ציינגעל, ס'האָט זיך דערהערט אַ הילכיגער שאָס, שמעון איז אַראָפּגעפאַלען פון פאָטעל, שולמית האָט דערהערט דעם שאָס, איז שנעל אַראָפּגעלאָפען פון די טרעפּען, זיך אַריינגעזעצט אין אַן'אויטאָ און זיך געהייסען פיהרען צו דער באַהן

שמעון איז געלעגען אויף דער פּאָדלאָגע אַ צוטומעלטער, אַ פערחלשטער, ער איז געווען ביים פולען בעוואוסטזיין, ער האָט נישט געוואוסט צי ער איז פערוואונדעט אָדער נישט. ס'זענען אַוועק עטליכע סעקונדען ווי שמעון איז אויפגעשפּרונגען פון זיין אָרט און האָט זיך אַוועקגעשטעלט פעסט אויף די פיס, ער האָט זיך אַליין בעטראַכט אין אַלע זייטען און ערשט איצט האָט ער זיך איבערצייגט, אַז ער איז נישט פערוואונדעט, אַז ער איז גאַנץ און געזונד

— זעהט אויס, האָט ער זיך געטראַכט, אַז די האַנד האָט מיר אַ ציטער געגעבען און די קויל איז צו הויך געגאַנגען, און כדי צו בעשטעטיגען זיינע ווערטער, האָט ער אַ קוק געגעבען אויפ'ן סופיט און האָט טאַקע דערזעהען אַ קליינע עפענונג וואָס די קויל האָט געמאַכט

— וואָס זאָל איך איצט טון, איז געווען שמעונ'ס ערשטער געדאַנק, זיך ווידער אַוועקזעצען אויפ'ן פאָטעל, אַזוי ווי איך בין איצט געזעסען, צומאַכען די אויגען און ווידער זיך שיסען אין קאָפּ אַריין, אָבער ווער צווינגט מיך איצט דערצו? נאָך וואָס זאָל איך דאָס איצט טון? שולמית? איז זי דען נאָך דאָ?

שמעון איז שנעל צוגעגאַנגען צו דער טיר, שנעל זי אויפגעפּראַלט און אַראָפּגעלאָפען פון די טרעפּען, אַזוי אינגאַנצען נישט ווייסענדיג וואָס ער טוט, האָט ער זיך געוואָלט איבערצייגען, צי שולמית איז נאָך דאָ ביי איהם, זי איז נישט געווען, שוין אויף דער גאַס, האָט ער זיך אַרומגעקוקט אין אַלע זייטען, אָבער שולמית איז נישט געווען

שמעון איז נישט צוריק אַרויפגעגאַנגען אין שטוב, נאָר געלאָפען איבער די גאַסען, אַזוי ווי אימיצער וואָלט איהם געיאָגט, אַזוי ווי שולמית וואָלט ווייטער געשטאַנען נעבען איהם, געגעבען איהם דעם רעוואָלווער אין האַנד אַריין און געזאָגט

— דו האָסט נישט קיין אַנדער אויסוועג, דו דאַרפסט שוין שטאַרבען, ווייל דיין נאָמען איז נאָך אונבעפלעקט, ס'קען ווערען צו שפּעט

די דאָזיגע ווערטער האָבען איהם כסדר געקלונגען אין די אויערען און ער האָט געוואָלט פון זיי אַנטלויפען, ער איז געלאָפען צווישען מענשען, געוואָלט זיך אויסמישען מיט זיי, כדי קיינער זאָל צו איהם נישט קענען צוקומען, נישט קענען איהם צווינגען צו עפּעס, אינציגווייז, איינציגווייז ווי ער האָט געזעהען אַרום זיך מענשען, פרעמדע מענשען, וועלכע האָבען איהם אפילו נישט אין זינען געהאַט, האָט ער זיך אָנגעהויבען בערוהיגען, זיינע טריט זענען לאַנגזאַמער געוואָרען און זיין מוח האָט אָנגעהויבען קלאָרער צו טראַכטען

— ניין, איך וועל נישט אַוועקגעהען פון דער וועלט ווען אימיצען גלוסט עס, ווען אימיצער וויל דאָס האָבען, איך בין אַ זעלבסטשטענדיגער מענש, וועלכער קען אַליין קירעווען מיט מיין גורל, באַלד האָט ער זיך אָבער געכאַפּט, אַז נישט אַלץ איז אַזוי אין אָרדנונג ווי ער טראַכט...

— גוטען אָוונד, שמעון, וואָס לויפסט דו אַזוי, וואַהין איילסט דו זיך, און זעה נאָר ווי דו זעהסט אויס, ביזט דאָך אַזוי בלייך...

— דער קאָפּ טוט מיר שטאַרק וועה סאַמעק, האָט שמעון געענטפערט, געוויס מיגרען...

— יאָ, כ'פערשטעה, דו האָסט דאָך היינט מיטגעמאַכט אַ זעהר טרויעריגע צערעמאָניע

— וועגען וואָס רעדסט דו, סאַמעק? האָט שמעון כמעט ווי אויסגעשריגען און אינגאַנצען פערגעסען, אַז ער איז היינט געווען אויף וואָס לויה,

— איך רעד וועגען עזה גאָטעסדינער, ווער האָט זיך דאָס געקענט ריכטען אויף אַזאַ געשעהעניש? דאָס איז דאָך שרעקליך, אפשר ווייסט דו עפּעס פּרטים וועגען דער דאָזיגער טרויעריגער געשיכטע?

ערשט איצט האָט שמעון זיך דערמאָהנט, אַז אמת ער איז היינט געווען אויף וואָס לויה, ס'איז אמת, אַז זי איז געשטאָרבען, ביילע האָט זיך אויפגעהאַנגען, זי האָט געהאַט דעם מוט זיך אַליין דאָס לעבען צו נעהמען, די סיבה איז נישט בעקאַנט, קיינער ווייסט נישט, ער אויך נישט און ער האָט דאָך געדאַרפט וויסען, ער האָט דאָך פערבראַכט מיט איהר ביז אַ שעה פאַר'ן טויט, ער ווייסט אויך נישט. זי האָט געהאַט דעם מוט זיך דאָס לעבען צו נעהמען, אָבער איך נישט, איך בין אַ פּחדן, איך בין אַ פּחדן, שמעון האָט עפּעס געמוזט ענטפערען סאַמעקן און ער האָט געזאָגט:

— יאָ, אַן'אמת'ע טראַגעדיע, וועגען פּרטים וועט זיך קיינער נישט מעהר דערוויסען, קיינמאָל נישט.

(פאָרטזעצונג קומט)

ס'ווערן אָנגענומען בעשטעלונגען פון אייגענע און אָנפערטרויטע שטאָפען לויט די לעצטע פּאריזער מאָדעלען ווי אויך פעלץ-ארבייטען.

przy ul. Piotrkowskiej 85
i Al. Kościuszki 28
דורכגאַנגס-הויף, 1 שטאָק, קווער-אָפיצינע.

I. SZWARCBERG

א מאָדערנע דאַמען-שניידער-אַטעליער
האָט ערעפענט דער ג' לייטער און צושניידער
פון דער פירמע GURT

OGŁOSZENIE

Zarządu Miejskiego w Łodzi z dn. 1 października 1934 r. o przymusie kanalizacyjnym.

W myśl § 2 Zarządzenia Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dn. 2 września 1930 r. w sprawie przepisów miejscowych o skanalizowaniu i połączeniu nieruchomości z kanałami ulicznemi oraz o warunkach korzystania z tych kanałów w mieście Łodzi (Ł. Dz. Woj. Nr. 28 z dn. 27.XII. 1930 r. poz. 335) Zarząd Miejski w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, iż z dniem niniejszego ogłoszenia zostają oddane do użytku kanały miejskie na następujących ulicach lub ich częściach:

Lipowa od ul. Zawadzkiej do Kopernika Nr. Nr. pol. włącznie	1-87	i 2—82
Zawadzka od ul. Żeromskiego do Lipowej „ „ „	49-53	i 50-54
Al. 1-go Maja od ul. „ „ Towarowej „ „ „	29-125	i 24-124
Śródmiejska „ „ „ „ „ „ „ „	43-123	i 50-146
Legjonów „ „ „ „ Leszno „ „ „	39-67	i 30-56
6 Sierpnia „ „ „ „ Towarowej „ „ „	37-75	i 40-104
Andrzeja „ „ „ „ 28 P. Strz. Kan. „ „ „	39-55	i 48-66
Podleśna „ „ „ „ Łąkowej „ „ „	13-29	i 12-32
Karolewska „ „ Łąkowej „ Towarowej „ „	1-53	i 2-46
Kopernika „ „ Żeromskiego „ „ „ „ „	27-77	i 30-70
11 Listopada „ „ „ „ „ „ „ „	57-121	i 56-152
Leszno „ „ 11 Listopada do 6 Sierpnia „ „	1-15	i 2-34
28 p. Strz. Kan. „ „ Al. 1-go Maja „ Podleśnej „ „ „	1-75	i 2-76
Zakątna „ „ 11 Listodada „ „ „ „ „	1-87	i 2-86
Towarowa „ „ „ „ „ Karolewskiej „ „ „	— —	— —
Park Poniatowskiego „ — — — — —	— —	— —
Targowa od Kolei Łódź-Fabr. do ul. Fabrycznej pol. wł.	1-65	i 2-44
Fabryczna od Kilińskiego do ul. Targowej Nr. Nr. „ „	1-11	i 2-6
Kilińskiego zbieg Abramowskiego „ „ „ „	171	
Abramowskiego od ul. Sienkiewicza do ul. Kilińskiego „ „	1-41	i 2-42
Sienkiewicza od ul. Br. Pierackiego do ul, Tylnej „ „	87-167	i 60a-108
Boczna „ „ Emilji „ „ „ „ „	1-7	i 2-18
Emilji „ „ Piotrkowskiej „ „ Bocznej „ „	1-7	i 2-6
Piotrkowska „ „ Stanisława do ul. Czerwonej „ „	265-285	i 270-280
Czerwona „ „ Piotrkowskiej „ „ Wólczańskiej „ „	1-3	i 2-8
Wólczańska od ul. Czerwonej „ „ Skrzywana „ „	225-230	i 236
Inż. Skrzywana od ul. Wólczańskiej do Cmentarza Ewang.	1-21	i 2-22

i wzywa właścicieli oznaczonych wyżej nieruchomości do skanalizowania swych posesyj i przyłączenia ich do miejskiej sieci kanalizacyjnej w terminie jednego roku od daty niniejszego ogłoszenia pod skutkami przewidzianemi w § 3, powołanego zarządzenia Ministra Rob. Publicznych z dn. 2 września 1930 roku (Ł. Dz. Woj. Nr. 28 poz. 335).

Łódź, dnia 1 października 1934 r.

Komisarz Rządowy
inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI.

Dr. med. S.MAŁOWIST
ספעציאַליסט פאַר האַלז, נאָז און אויערן-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Zachodnia 70, tel. 115-93.
נעהמט אָן פון 12—2 און פון 3—4 נ"מ

Dr. J. POLAKOW
ספעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Piotrkowska 109, tel. 139-75.
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמ. און פון 5—6 נאָכמיטאָג אין דער לעטשניצע אויף גייער'ס מאַרק.

7 Kl. Pryw.
SZKOŁA POWSZECHNA
i PRZEDSZKOLE „Świat Dziecięcy"
K. Wolfsonowej
Zawadzka 1 tel. 207-86
przyjmuje zapisy od 9-2 i od 5-7

קירזשנער
Ch. W. TYGIER
Piotrkowska 114, tel. 200-67
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן בעשטעלונגען אויף דעם קומענדען סעזאָן.

קליינע אנאנסען
1 זלאָטי
אנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס
אַנ'ארבייטער צו האַנד פעקע ווערט פון זאָפּאָרט געזוכט ביי אייבעשיץ פאַמאַרסקאַ 25.

לעכבער-נייער מיט א מאַשין ווי אויך א שיק-יונגעל ווערט פון זאָפּארט געזוכט, זאַוואַדזקא 26 וו. 14. 4135

אַנ'ערשטקלאַסיגער שניידער-בעזעלען ווערט פון זאָפּארט געזוכט ביי F. Kujawski ניסקא-גאַס 3, צופאַהר מיט די טראַמווייען 15, 10, 6. 4133

פערשידענעס
די בעסטע און געשמאַקהאַפטיגע מיטאָגען צו גאַנץ ביליגע פרייזען קענט איהר נאָר בעקומען אין דעם בעוואוסטען היגיענישען רעסטאָראַן ביי הערמאַן לעווינסקי, פּילסודסקיעגאָ 39 טעל. 169,94.

צו פערקויפען א ניי-מאַשין ווי אויך א נייער דאַמסקער מאַנ'טל זעהר ביליג, 11 ליסטאָפּאַדאַ 40 וו. 9 4132

ראַקאַלען
נאַכטלענער בעקוועהם קען מען בעקומען ביי זענדעל ווסכאָדניאַ 19.

צו פערמיטען א צימער פּיעטריקאָווער 92, וו. 57 דאָרט איז אויך א קירזשנער-ווערקשטעל צו פערמיטען.

א צימער מיט א בעזונדערן איינגאַנג, פאַרטער, געגענד נאַוואָמיעסקאַ איז איבערצוגעבען געאייגנעט פאַר געשעפט אָדער ווערקשטעל. צו ערפאַהרען ביי ניימאַן, פלאַץ וואָלנאָשטשי 8. 4131

בעקערייי און צוקערניע מיט מעבעל-איינריכטונג, נאַרוטאָוויטשאַ עק פּילסודסקיעגאָ (געוו. קאַמאַר) צו פערדינגען פון באַלד. צו ערפאַהרען ביים וועכטער.

וואַרשעווער
צו פערמיטען פון 1-טען אָקטאָבער 3-טער שטאָק, פראָנט, פאַלשטענדיג רעמאָנטירט 3 צימער און 4 צימער מיט אַלע בעקוועהמליכקייטען, אָפיצינע 2-טער און 3-טער שטאָק — 4 צימער מיט אַלע בעקוועהמליכקייטען, געשעפטס-לאָקאַלען פראָנט, ווי אויך אין הויף, פּאַרטער פון 1, 2 און 3 צימער.
צו ערפאַהרען שרודמיעסקאַ 7.

„PRACA"
פרויען-פאַך-קורסען ביים פעראיין צו פערשפרייטען פאַך-קענטניש צווישען יודישע פרויען
וואָלטשאַנסקאַ 21, טעל. 167-15
נעהמט אָן איינשרייבונגען אויף פאָלגענדע אָפּטיילונגען: 1) קונסט-שטיקעריי, 2) דאַמען-שניידעריי צושניידען, 3) גאַרסעטען-פאַך, 4) היטען-מאַכעריי, 5) וועש-פאַך — צושניידען, 6) אָנדולאַציע, 7) מאַניקור.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג פון 9—1 און 3—

דאס אַנאַליטיש-באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריום פון מעדיצינ. אַנאַליזען
„היגיענא"
גדאַנסקאַ 31a, טעל. 192-64
נעמט אָן אַלערליי אַנאַליזען צו לעטשניצע פרייזן. אויפ'ן אָרט א פּוניקטיש-טעראַפּיטער קאַבינעט.

Dr. S. Kantor
ספעציאַליסט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער-שוואַכע וואָאינש יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אָן פון 8—2 נאַכמ. און פון 4—9 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8—2 נאַכמ. פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספעצ. פאַר נירען, בלאַז און אורין-קראַנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

Dr. med.
M. DAWIDOWICZ
POWRÓCIŁ
Chor. wewnętrzne
Elektrokardjografja (zdjęcia prądów czynnościowych serca)
Narutowicza 42
tel. 184-91 godz. 5—7

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאַל ארצט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף פּיעטריקאָווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונט. פאַר פרויען א ספעציעלער וואַרטע זאַל. פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן.

Lek. dentysta
St. Gelberg
זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 10—2 און פון 4—7 אָוו.

לעטשניצע
פאַר ווענעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים ספעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.
ווענעריש-קראַנקע, מענער-שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען א ספעציעלער וואַרטע-זאַל
א בעראַטונג 3 זל.

Dr. med.
I. GAJST
זאַגערשער 40
נעמט אָן פון 5—7 נ"מ
פון 10³⁰ ביז 11³⁰ און

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאַליסט פאַר קינדער-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10.
נעהמט אָן פון 11—1 און 7—8 אָוו.

Lek. dent.
I. GECEWOA
ZIELONA 3, tel. 131-91
powróciła
Przyjm. od 11—1 i od 3—8 w.

לעכבער
הערען אויסגעמיטען
בײַ ג. נאַרדמאַן
שרודמיעסקאַ 8.

DR.
M. Lerner
sp. chorób dzieci
Zachodnia 64, tel. 113-09.
powrócił
Przyjm. od 2½ do 5 pp.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג. בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med.
Alfred Lewi
choroby wewnętrzne
przeprowadził się
na ul. Piłsudskiego 51
tel. 241-98

Dr. med.
G. Fridstein
אינערליכע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעלגאַס 11, טעל. 117-95
נעהמט אָן פון 6—7½ אָוונד.

Dr. HELLER
ספעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט, זונטאַג פון 11—2 מיטאָג.
פאַר פרויען א ספעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

ברוך-קראַנקע!!!
ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע היילאַנשטאַלט אין לאָדז, פון דעם איז גאַנץ פּוילן בעריהמטען ספעציאַליסט אָרטאָפּעד דיר. י. ראַפּאַפּאָרט.
וועלכער עקזיסטירט 30 יאָהר און איז געוואָרען אנערקענט פון פיל בטוואוסטע פּראָפעסאָרען.

Dyr. J.Rapaport

ברוך-ליידענדע! ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גומי-היילבאַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעד. היל-אַנשטאַלט בעזייטיגען אָהן שום אָפּעראַציע, ראַדיקאַל שנעל און זיכער מיט דעם נייעסטען מעטאָד, די שווערסטע, נעפערהערליכסטע און פערעלטערסטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספּעציעלע אָרטאָפּעד. היילבאַנדאַזשען פאַר צוריקגעקומענע ברוכען נאָך אָפּעראַציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפּאַסטע אָרטאָפּעד. בויך-באַנדאַזשען געגען אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס.
פאַר קאַליקעס, הויקערס און אַלערהאַנט פעהלער פון גוף!
אין מיין אָרטאָפּעד. היל-אַנשטאַלט ווערען אויסגעפערטיגט די היילבאַרסטע און פון פיל פּראָפעסאָרען אנערקענטע סיסטעם פון אָרטאָפּעד. היל-גאָרסעטען פאַר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, ליטוונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואַקסענע, קינסטליכע הענד (פּראָטעזען) און פיס, ווי אויך די פּראַקטישסטע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען פאַר שמערצליכע פלאַטפיס לויט גיפּס-מאָדעל.

אכטונג! אכטונג!
אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. היי-אַנשטאַלט, ווערען נאָר פון מיר פּערזענליך בעהאַנדעלט.
30 יעהריגע פּראַקטיק. פולע גאַראַנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו.
עס הערען אויך אַנגענומען מיטגלידער פון אגבעזוט. ספּאָל. (קאַסע-כאָריך).
ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע היילאַנשטאַלט אין לאָדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאַנק
דעם בעריהמטען ספעציאַליסט-אָרטאָפּעד ה' דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, דריק איך היערמיט אויס מיין הערצליכען דאַנק און ערקלער עפענטליך, דאָס זיין מיר צוגעפּאַסטער אָרטאָפּעד. הייל-באַנדאַזש האָט מיר ווירקליך אָהן אָפּעראַציע מיין פּערעלטערטען זעהר ליידענדען ברוך וואונדערבאַר געהאָלפען איבער אַלע מיינע ערוואַרטונגען. איך בלייב איהם דערפאַר אייביג דאַנקבאַר, און עמפּפעהל היערמיט אַלע ברוך-ליידענדע. א. זאַיאָנץ, לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 4. וואַרשעווער 1934.

אַנאָנסען-פרייזען פאַר א מילימעטער-שורה
פראָנט טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפּאַלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ —60 „ „ „ 4 „
נאָך טעקסט—12 „ „ „ „ „ —18 „ „ „ „
איבער דער שטאָדט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלענדער 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס העכערדיגע וואָרט — 10 גר.

אבאָנעמענטס-פרייז: אין לאָדז — 4 זלאָטעס א חודש מיט צושטעלען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. א חודש, אין אויסלאַנד 7 זל. אמעריקא—1 דאָל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און פאַר מין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע איז אָפען טעגליך און פרייטאָג.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman